

Първо заседание

Сряда, 27 октомври 1976 г.

(Открито в 15 ч.)

Председател д-р Владимир Бонев: Другарки и другари народни представители! В залата има необходимия брой народни представители и следователно Народното събрание може да започне своята работа.

Откривам втората сесия на Седмо Народно събрание.

Другарки и другари народни представители! На 27 септември т. г. почина кандидат-членът на ЦК на БКП и първи секретар на Бургаския окръжен комитет на партията Гани Стойнов Ганев.

На 10 октомври т. г. почина старият ветеран на партията, активният борец против фашизма и капитализма Йордан Анастасов, народен представител от 297. Софийски избирателен район.

Със смъртта на Гани Ганев и на Йордан Анастасов Народното събрание, партията и българският народ губят активни и предани дейци за делото на строителството на социализма и комунизма в нашата страна.

Предлагам с едноминутно мълчание да почетем тяхната памет.

(Всички стават да почетат паметта на починалите)

Другарки и другари народни представители! Предлагам на настоящата сесия да бъдат разгледани следните въпроси:

1. Доклад на Комисията по проверка на изборите.
2. Законопроект за утвърждаване на нормативните укази, издадени от Държавния съвет на Народна република България за времето от 17 юни до 11 октомври 1976 г.
3. Предложение за утвърждаване указ на Държавния съвет на Народна република България за промяна в състава на Министерския съвет.

4. Законопроект за единния план за общественно-икономическото развитие на Народна република България през годините на седмата петилетка (1976 — 1980 г.).

5. Законопроект за единния план за общественно-икономическото развитие на Народна република България през 1977 г.

6. Законопроект за бюджета на Народна република България за 1977 г.

7. Законопроект за Народната милиция.

8. Законопроект за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс и на Семейния кодекс.

9. Предложение за промени в състава на някои постоянни комисии на Народното събрание.

Желае ли някой от народните представители да направи предложение за изменение или допълнение на дневния ред? — Няма желаещи.

Моля народните представители, които са съгласни с предложението дневен ред, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Преминаваме към разглеждане на точка първа от дневния ред:

Доклад на Комисията по проверка на изборите.

Има думата председателят на комисията др. Боян Георгиев.

Боян Георгиев: Другарки и другари народни представители! Комисията по проверка на изборите, която Народното събрание избра въз основа на чл. 74 от Конституцията на Народна република България, провери пълномощията на всички 400 народни представители, избрани на 30 май тази година в състава на Седмо Народно събрание.

Тя изслуша доклада на Централната изборителна комисия и прегледа най-внимателно всички изборни книжа.

Комисията единодушно констатира, че изборите са произведени в 400-те изборителни района на страната в пълно съответствие с Конституцията и при най-точно спазване на Изборителния закон и всички кандидати на Отечествения фронт са избрани с необходимото мнозинство гласове.

В Централната изборителна комисия, в районните изборителни комисии и в Комисията по проверка на изборите не са постъпили никакви жалби и оплаквания за нарушение на Изборителния закон.

Изборите на 30 май т. г. преминаха при висока политическа активност от страна на изборителите и при образецов ред и обстановка, което даде възможност на всеки изборител свободно да упражни своето основно политическо право.

Поради това комисията намира, че няма повод и основание за касиране на избора в нито един от избирателните райони.

Другарки и другари народни представители! От съобщението на Централната избирателна комисия, публикувано на 1 юни т. г., се вижда, че при изборите за Седмо Народно събрание, произведени на 30 май 1976 г., от всичко 6 379 348 избиратели, вписани в избирателните списъци, са участвували 6 375 092, или 99,93 процента.

За регистрираните кандидати за народни представители са гласували 6 369 762, или 99,92 на сто от общия брой на избирателите, взели участие в гласуването.

Тази блестяща победа на Отечествения фронт е плод на правилната политика, провеждана от Българската комунистическа партия и народното правителство, на големите успехи, постигнати в нашия политически, икономически, социален и културен живот. Изборните резултати красноречиво говорят за гранитното морално-политическо единство и сплотеност на нашия народ около своя изпитан ръководител и вдъхновител — Българската комунистическа партия. Те са най-ярко доказателство за здравината на съюза между работническата класа, селяните-кооператори и народната интелигенция, между комунисти, земеделци и безпартийни.

Изборите на 30 май 1976 г. бяха истински триумф на линията, начертана от историческия Априлски пленум на Централния комитет на партията.

Изборният ден се превърна във всенароден празник, на който българският народ изрази още веднъж своята непоколебима готовност за изпълнение решенията на Единадесетия партиен конгрес, за по-нататъшното изграждане на развитото социалистическо общество в Народна република България, за щастливото и светло бъдеще на българския народ.

Другарки и другари народни представители! В състава на Седмо Народно събрание са избрани 400 народни представители. То е значително обновено — 165, или 41,3 на сто от народните представители са новоизбрани.

От избраните 400 народни представители — 272, или 68 на сто, са членове на Българската комунистическа партия; 100, или 25 на сто, са членове на Българския земеделски народен съюз; 28, или 7 на сто, са безпартийни, от тях 18 са членове на комсомола; 322, или 80,5 на сто, са мъже; 78, или 19,5 на сто, са жени; 295 от народните представители са партийни, държавни, обществени и културни дейци; 105 са заети непосредствено в материалното производство, от тях 30 работят в селското стопанство и 75 — в промишлеността, строителството и транспорта.

В състава на Седмо Народно събрание са избрани 32 инженери, 25 агрономи, 26 военнослужещи, 13 писатели, 11 академици, 19 професори и др. Специалистите с висше образование са 272, или 64,50 на сто. Този състав на Народното събрание осигурява възможност за творческа народополезна дейност на върховния орган на държавната власт за изпълнение на големите и отговорни задачи, които стоят пред него.

Другарки и другари народни представители! Комисията по проверка на изборите констатира пълната редовност на пълномощията на всеки избран народен представител и предлага на Народното събрание на основание чл. 74 от Конституцията на Народна република България да вземе следното

РЕШЕНИЕ

1. Народното събрание намира, че състоялите се избори на 30 май 1976 г. са проведени във всичките 400 избирателни района в пълно съответствие с Конституцията на Народна република България и Избирателния закон. Няма постъпили жалби и оплаквания за допуснати закононарушения във връзка с произвеждането на изборите и не съществуват никакви основания за касиране на избора в нито един от избирателните райони.

2. Народното събрание признава за редовни пълномощията на всичките 400 избрани народни представители.

Председател на Комисията по проверка на изборите:
Б. Георгиев

Председател д-р Владимир Бонев: Желает ли някой от народните представители да се изкаже по доклада на комисията и по предложеното проекторешение? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Моля народните представители, които са съгласни с доклада на комисията и предложеното проекторешение, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Преминаваме към разглеждане на точка втора от дневния ред:

Законопроект за утвърждаване на нормативните укази, издадени от Държавния съвет на Народна република България за времето от 17 юни до 11 октомври 1976 г.

(Мотивите и текстът на законопроекта — приложение № 1, 1)

Ръководството на Държавния съвет ни уведоми, че поради приложените мотиви няма да прави доклад по законопроекта.

Има думата докладчикът на Законодателната комисия народният представител Ангел Шишков:

Проф. Борис Спасов: Уважаеми другарки и другари народни представители! Тъй като народният представител Ангел Шишков, който беше определен за докладчик на Законодателната комисия, е възпрепятствуван по независещи от него причини да се яви и докладва от името на комисията, ръководството на комисията ме натовари аз да направя доклада.

От името на комисията предлагам Народното събрание да гласува законопроекта за утвърждаване на нормативните укази, издадени между първата и втората сесия на Народното събрание, тъй както е внесен, без изменение.

Председател д-р Владимир Бонев: Желает ли някой от народните представители да се изкаже по законопроекта? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Народните представители, които са съгласни по принцип с предложения законопроект, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Поради това, че по законопроекта не станаха разисквания, предлагам да преминем и към второ гласуване на днешното заседание.

Има ли възражения? — Няма.

Народните представители, които приемат законопроекта, както е предложен от Държавния съвет, без изменение, моля да гласуват.

Против има ли? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законът се приема единодушно.

(Текстът на закона — приложение № 1, II)

Преминаваме към разглеждане на точка трета от дневния ред:

Предложение за утвърждаване на указ на Държавния съвет на Народна република България за промяна в състава на Министерския съвет.

Ще прочета предложението:

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от Държавния съвет на Народна република България за
утвърждаване на указ за промяна в състава на Министер-
ския съвет

Другарки и другари народни представители! По предложение на председателя на Министерския съвет Държавният съвет на Народна република България на основание чл. 94, точка 4 от Конституцията на Народна република България издаде указ, с който освободи Николай Жишев от длъжността министър на снабдяването и държавните резерви поради преминаването му на друга работа и назначи Сава Дълбоков за заместник-председател на Министерския съвет и министър на снабдяването и държавните резерви.

Конституционното основание за издаването на указа изисква той да бъде утвърден от Народното събрание. Поради това, че настоящата сесия на Народното събрание е първата след издаването на указа, молим ви, другарки и другари народни представители, да се занимаете с въпроса за утвърждаването му и ако го одобрите, да гласувате и приемете следното

РЕШЕНИЕ

за утвърждаване на указ за промяна в състава
на Министерския съвет

Седмо Народно събрание на основание чл. 94, точка 4 от Конституцията на Народна република България

РЕШИ:

Утвърждава Указ № 1411 от 28 септември 1976 г. на Държавния съвет на Народна република България за промяна в състава на Министерския съвет.

Председател на Държавния съвет
на Народна република България: **Т. Живков**

Секретар на Държавния съвет
на Народна република България: **Н. Манолов**

Иска ли някой да се изкаже по предложението? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Народните представители, които са съгласни да бъде утвърден изданието от Държавния съвет указ за промяна в състава на Министерския съвет, моля да вдигнат ръка. Мнозинство, приема се.

Моля др. Сава Дълбоков да подпише клетвен лист като член на правителството, с което да се счита, че е положена предвидената от Конституцията клетва.

Другарки и другари народни представители! Поради това, че материята, която третира следващите три въпроса от дневния ред — законопроектът за единния план за обществено-икономическото развитие на Народна република България през седмата петилетка (1976—1980 г.), законопроектът за единния план за обществено-икономическото развитие на Народна република България през 1977 г. и законопроектът за бюджета на Народна република България за 1977 г. — е тясно свързана, предлагам разискванията по тях да станат едновременно, а гласуването им поотделно. Това ще даде възможност на народните представители, които ще вземат думата, да изразят своето становище по трите законопроекта.

Има ли друго предложение? — Няма.

Моля, които са съгласни, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Премаваме към разглеждане на:

Законопроекта за единния план за обществено-икономическото развитие на Народна република България през годините на седмата петилетка (1976—1980 г.);

Законопроекта за единния план за обществено-икономическото развитие на Народна република България през 1977 г. и

Законопроекта за бюджета на Народна република България за 1977 г.

(Текстът на законопроектите — приложения № 2, 1, № 3, 1, № 4, 1)

По първите два законопроекта има думата за доклад др. Станко Тодоров — председател на Министерския съвет.

Станко Тодоров: Уважаеми народни представители! Днес върховният орган на държавната власт осъществява едно от своите основни права и задължения — да разгледа и утвърди седмия петгодишен план за развитие на Народна република България. Този план възплъщава Основните насоки, утвърдени от Единадесетия конгрес на партията, отразява

възжеленията на българския народ и създава условия и предпоставки за по-нататъшното социалистическо изграждане на нашата Родина. Продължава линията на ускорено развитие, характерна за нашата икономика след Априлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия от 1956 г.

Нека направим равностметка как изпълнихме задачите, които поставиха Десетият конгрес и Законът за шестата петилетка за времето 1971—1975 г.

Народното стопанство се развива бързо. За петилетката съвкупният обществен продукт нарасна с 48 на сто, националният доход — с 46 на сто, промишлената продукция — с 54 на сто, капиталните вложения — с 50 на сто. Задълбочи се интензификацията на икономиката. Обновена бе техниката и технологията в редица отрасли и дейности на материалното производство, което значително увеличи обема и подобри качеството на продукцията.

Осъществени са крупни социални мероприятия. Разработи се и се изпълнява Декемврийската програма за по-високо жизнено равнище. Реалните доходи нараснаха с повече от 32 на сто. С ускорени темпове се увеличаваха обществените фондове за потребление, подобри се производството и потреблението на редица стоки. Петдневната работна седмица обхвана цялата страна.

Нарасна ролята на науката. Ние виждаме как тя все успешно подпомага развитието на материалното производство и на духовната област. Измени се структурата и съдържанието на народното образование, то все по-тясно се свързва с живота и подготвя младото поколение за творчески и плодотворен труд. Продължи да се изгражда материалната база и да се усъвършенствува управлението и организацията на културния фронт.

Сътрудничеството с братските социалистически страни успешно се осъществява. През изтеклата петилетка тази делова дружба се развиваше на основата на Комплексната програма за социалистическа икономическа интеграция.

Връзките на нашата страна със Съветския съюз се изпълниха с ново съдържание, навлязоха в етапа на всестранино сближение и интеграция. Това внесе съществени положителни изменения в икономическото, научно-техническото и културното сътрудничество, стана фактор за по-нататъшно развитие на производителните сили и духовния живот у нас.

Общото добро изпълнение на шестата петилетка разви и укрепи материално-техническата ни база. Един от важните показатели е величината на основните фондове в производствената сфера, които в края на петилетката възлизаха на близо 33 млрд. лева. Измени се структурата на общественото производство. Относителният дял на промишлеността в на-

ционалният доход нарасна от 49 на 54 на сто. Развиват се социалистическите обществени отношения, здраво е морално-политическото единство на народа. България направи следващата широка крачка по пътя на своето социалистическо развитие.

Постигнатото е солидна материална и духовна предпоставка да решаваме още по-мощни задачи. Те бяха определени от Единадесетия конгрес. На основата на Програмата на партията, Тезисите на Централния комитет, Основните насоки за общественоекономическото развитие на страната през седмата петилетка, решенията на Юлския пленум и в съответствие с препоръките на първия секретар на Централния комитет и председател на Държавния съвет другаря Тодор Живков Министерският съвет разработи и внесе за разглеждане и утвърждаване от Народното събрание проекта за единния план за общественоекономическото развитие на България през седмата петилетка — 1976 — 1980 г.

При подготовката на плана беше широко използван програмно-целевият подход и разработените през последните години комплексни програми за решаване на основни социално-икономически проблеми. По-пълно бе включен научният ни потенциал, за да се изясняват тенденциите на развитие в условията на научно-техническата революция и на потребностите на страната.

Планът осигурява да бъдат изпълнени задачите, поставени от Единадесетия конгрес. Той съответствува на утвърдената от конгреса главна социално-икономическа задача на седмата петилетка — неотклонно да се осъществява линията на партията по-пълно да се задоволяват материалните и духовните потребности на народа. Това ще стане, като се осигурява динамично и пропорционално развитие на народното стопанство, бързо се повишават производителността на труда, ефективността и качеството по пътя на модернизацията, реконструкцията, концентрацията, ускореното внедряване на научно-техническите постижения и като се издига социалистическата съзнателност на трудещите се и се утвърждава социалистическият начин на живот. Тази задача ще се осъществява в условията на по-нататъшно всестранино сближаване със Съветския съюз и задълбочаване интеграцията със страните — членки на Съвета за икономическа взаимопомощ.

Проектът е разработен в съответствие с новия подход в планирането — ресурсите на страната да се разпределят в зависимост преди всичко от ефективността, която се достига. Капиталните вложения се насочват главно за модернизация, реконструкция и разширение. Дава се преднина на новите постижения в науката и техническия прогрес. Взето е под внимание по-рационално да се използват трудовите ре-

сурси, както и налагащото се съкращение на административно-управленческия персонал. Планът осигурява предпоставки да се поддържа стабилен платжен баланс и се създава превес на постъпленията над плащанията във външнотърговския стокообмен.

Прилагането на мултипликационния подход спомогна да се огледат и решат възможно най-правилно проблемите на концентрацията и специализацията на производството. Установиха се оптимални пропорции в народното стопанство, като се намери най-доброто за тази петилетка решение за ешелониране на технологическата последователност на производството и други предимства.

Характерна черта на проектоплана е високата ефективност и високото качество. Това се вижда от заложените основни показатели: през 1980 г. обществената производителност на труда нараства с 49,5 на сто в сравнение с 1975 г.; рентабилността на производството — от 6,86 лв. на 16,14 лв.; намаляват се материалните разходи без амортизация в себестойността на 100 лв. продукция с 5,28 лв. общо за периода. През петилетката относителният дял на продукцията на и над световното равнище от 35,4 на сто достига 53 на сто от общия обем на промишленото производство. Това е генерален проблем за нашето социално-икономическо развитие. Високото качество на продукцията е основно условие за висока ефективност на икономиката. Всеки ръководен орган трябва винаги да има предвид неделимата връзка между ефективност и качество.

Съставянето на петилетен план е голям държавен изпит за кадрите от всички равнища. При разработването му трябваше да преодолеем значителни трудности. Те идваха главно от недостига на суровинни и трудови ресурси и от нестабилната международна конюнктура. В някои министерства, стопански организации и окръжни народни съвети новият подход в планирането не се разбираше и прилагаше своевременно. Но днес можем да докладваме в Народното събрание, че с постоянните грижи на Политбюро и на другаря Тодор Живков, с усилията на правителството, Държавния комитет за планиране и други органи съставянето на плана успешно завърши и проектът съответствува на задачите и изискванията, определени от Единадесетия конгрес.

Сега основният девиз на Единадесетия конгрес на партията „Ефективност и качество, качество и ефективност“ — е превърнат в сърцевина, в главно съдържание на плана и неговите конкретни показатели. Изпълняват се постановките на Юлския пленум за строго спазване на ленинските принципи на стопанисване. Въплътена е априлската линия и се създават предпоставки да се осъществява стратегията на партията на съвременния етап.

1. Ускорено развитие на народното стопанство на основата на висока ефективност и качество

Другарки и другари! Ускореното ритмично и пропорционално развитие на българската икономика е нейна отличителна черта в годините на социалистическото строителство. Планът за 1976 — 1980 г. продължава тази положителна традиция. Той осигурява бързи и стабилни темпове на икономически растеж и социален напредък, нови черти в социалистическия начин на живот. И през седмата петилетка НР България ще се намира на едно от челните места в света по темпове на икономическо развитие. Динамизмът на нашето народно стопанство през следващите години ще се откроява на фона на стагнацията и речесияте в капиталистическия свят като важна социално-политическа особеност в общата характеристика на седмия петгодишен план.

Предвижда се *националният доход* да нарасне в 1980 г. с 49,5 на сто, или средногодишното увеличение е с 8,4 на сто.

Относителният дял на фонд „Натрупване“ в разпределения национален доход средно за петилетката ще бъде около 28 на сто. Към 77 на сто от планираните капитални вложения се насочват в сферата на материалното производство. За модернизация, реконструкция и разширение се заделят 68,3 на сто от тях, а само за модернизация и реконструкция — 53 на сто. Това значително ще подобри технологическата структура на капиталните вложения, като строително-монтажните работи съставляват само 32,6 на сто от инвестициите в тази област.

Чрез по-ефективни проектни решения ще бъдат реализирани икономии на строително-монтажни работи през 1977 — 1980 г. в размер на 350 млн. лв. Предвижда се по-нататъшната индустриализация на строителството, ще се съкращават сроковете за изграждане и въвеждане в действие на основните фондове чрез концентрация на капиталните вложения и намаляване на незавършеното строителство.

От това, как ще се реализира инвестиционната програма, ще зависи в най-голяма степен да се достигне планираният растеж на националния доход. Всички съзнаваме трудностите в набелязаната програма, тъй като капиталните вложения само за една от годините на седмата петилетка почти достигат вложенията за цялата четвърта петилетка. Но страната разполага със солидна материално-техническа база, с опитен отряд строители и ако създадем необходимата организация, ние ще се справим.

През седмата петилетка ще бъдат въведени в действие основни фондове за 31,1 млрд. лв. С тях обновлението им през 1980 г. ще достигне 48,5 на сто.

Високият и устойчив растеж се осигурява, като се задълбочава интензификацията и се повишава ефективността на икономиката и на всички сфери на общественно-икономическия живот.

Почти целият прираст на националния доход през петилетката ще се осигури от по-високата обществена производителност на труда. Значителни подобрения ще настъпят при използването на трудовите ресурси. Те ще се разпределят оптимално между отделните отрасли на икономиката, ще се повишава квалификацията на работниците и усъвършенствува организацията и нормирането на труда. Набелязва се използването на вътрешносменното работно време да се увеличи в промишлеността с 8 пункта, в строителството — със 17 и в транспорта — с 6 пункта. Предвидено е да се намалят целодневните загуби на работно време при един работник. Всичко това, както и квалификацията на кадрите ще осигурят да нараства индивидуалната производителност на труда.

Планираният растеж на обществената производителност на труда е напълно осъществим. В сравнение с шестата петилетка общо за периода се залага допълнително увеличение от 5,5 пункта. За да решим задачата, трябва да оползоворим наличните резерви. Особено е важно своевременно да се осъществява определената с плана механизация и автоматизация на производствените процеси, научната организация на труда и управлението и да се внедряват съвременни технологии в производството. Още Карл Маркс бе казал, че решаващо значение има не какво, а как, на основата на каква технология се произвежда.

Динамично развитие на народното стопанство се осигурява и чрез по-пълно натоварване на производствените мощности. В предприятията с прекъсваем производствен процес ще се повиши сменността на работа — минимум двусменен режим във всички отрасли на народното стопанство към 1980 г. С увеличаване коефициента на сменност фондоотдаването (измерено чрез произведения национален доход на 100 лв. производствени фондове) расте през петилетката с 3,8 пункта и от 26,80 лв. през 1975 г. достига 30,60 лв. през 1980 г.

Ясно е, че ще трябва да се преодолеят немалки трудности, защото досега тенденцията беше обратна — фондоотдаването падаше.

Има ли основание да си поставяме такава задача? — Да, има!

В много наши предприятия стоят свободни производствени площи, скъпи и високопроизводителни машини се използват недостатъчно, ниска е сменността на работа на оборудването, то не работи на 6 и 7-дневен режим. Не е достигната проектната мощност на редица заводи, а и самият про-

цес на усвояване е твърде продължителен. Тук се крие своеобразен резерв, който при по-добра организация, без допълнителни вложения, може да увеличи обема на производството. Това естествено ще измени тенденцията от падане към повишаване на фондоотдаването. Наш дълг е да включим в действие тези възможности, срочно да организираме най-пълното използване на създадените производствени мощности.

Рационалното и пестеливото оползотворяване на суровините, материалите, горивата и енергията е един от най-важните лостове за интензификация на развитието и за повишока ефективност в народното стопанство. През седмата петилетка производството на единица национален доход ще става при значително по-малък разход на материали. Предвижда се през 1980 г., за да се произведе 100 лв. национален доход, да се изразходват 203 квтч. електроенергия срещу 211 квтч. през 1975 г.; условно гориво съответно — 228 кг срещу 249 кг; прокат от черни метали — 17,1 кг срещу 21,4 кг; цимент — 31,3 кг срещу 32,2 кг. С постепенното снижаване на разходните норми материалните разходи (без амортизация) на 100 лв. национален доход общо за периода ще се намалят с 8,2 пункта.

Задачата е голяма и трудна, изисква настойчиви усилия и комплексни мерки. Всички съзнаваме огромната сложност за нейното реализиране и отговорността, която поемаме. Икономията на суровини и материали зависи в най-голяма степен от работата на проектантите, конструкторите и технологиите.

Ще бъде необходимо с активното участие на трудовите колективи разходните норми да се намалят и сведат до равнището в напредналите страни. Те трябва да гарантират на всяка цена предвиденото с плана снижение. Контролните органи ще търсят строга отговорност от онези, които не изпълняват това изключително важно изискване.

Правителството прие национална програма за намаление на разходите от суровини, горива и енергия. Тя обхваща главните позиции на основните материали. Централният комитет на партията и правителството отдават голямо значение на тази програма. Необходимо е в предприятията да се осъществят и други идеи и начинания, които да осигурят планираното съкращение на материалните разходи.

За да се изпълнява програмата, следва най-строго да се спазва технологичната дисциплина, да се подобрява снабдителната дейност, да се пресичат нарушенията на прогресивните разходни норми и преразходът.

Във всички комплекси и стопански организации производственият процес трябва да се организира така, че с вложените материали да се осигури производството на високо-

качествена, търсена от нашия народ и на международните пазари продукция. Производственият брак следва да се сведе до минимум. Трябва да се увеличава дълбочинната преработка на основните суровини и материали. Нужно е най-после да настъпи прелом и в цялостното събиране и оползотворяване на вторичните суровини, материали, горива и енергия, така както е решен този проблем в развитите, богатите страни.

Да се намаляват материалните разходи е мащабна задача. Централният комитет и правителството очакват активен принос да даде всеки трудещ се — работникът, проектантът, конструкторът, ученият, директорът на завод, министърът. Нейното решаване може и трябва да стане всенародно дело.

Чрез по-доброто използване на трудовите ресурси, производственото оборудване, суровините и материалите се залага да се снижи себестойността средно с 12 на сто през 1980 г. в сравнение с постигнатото през 1975 г.

За динамичното и ефективното развитие на нашата икономика е наложително научните и техническите постижения да се внедряват бързо в производството и в цялостния живот на страната. Планът е построен на програмно-целева основа и обхваща за внедряване най-важните научно-технически проблеми, които очертават стратегическите насоки в обществено-икономическото развитие.

Широко ще използваме опита на други страни чрез съвместни разработки, консултации, готова документация, закупуване на лицензии и др. Повече от половината от темите ще се изпълняват в сътрудничество със СССР.

Създават се условия и за по-нататъшна концентрация на науката върху основните задачи. Стремешт е към интензивно развитие на научния фронт, като се усъвършенствуват качественият състав и квалификационната структура на заетите кадри и се подобрява материално-техническата база на научноизследователската и развойната дейност.

Научният потенциал на страната ще бъде насочен да се издига равнището на производството, да се внедряват научни и технически разработки и решения, за да се осигури планираното снижение на разходите на труд, суровини, материали, горива и енергия и се увеличава дълбочинната преработка на суровините. Съществена насока в дейността на нашата наука ще бъде да се обновява продукцията в основните отрасли и особено в електрониката и машиностроенето.

Следва добре да се разбере от всички, че високо ефективно развитие на икономиката при наличните трудови ресурси е възможно само ако последователно и широко се внедряват научно-техническите постижения в производството. Науката днес е решаващ фактор за интензификацията на

икономиката и ние сме длъжни пълноценно да използваме тази важна производителна сила.

Изключително голямо значение за високите темпове на икономическия растеж и за ефективността на общественото производство има разширяването и задълбочаването на участието на НР България в социалистическата икономическа интеграция и сближаването на нашето народно стопанство с икономиката на Съветския съюз.

В проекта са отразени резултатите от координацията на плана със страните — членки на СИВ, и сключените дългосрочни търговски спогодби за периода до 1980 г. Комплексната програма предвижда да се решават крупни дългосрочни икономически проблеми на многостранна и двустранна основа.

Страните — членки на СИВ, се договориха да включат за пръв път в плановите си за периода 1976—1980 г. раздели за двустранните и многостранните интеграционни мероприятия. В нашия план съществува такъв раздел и ние гарантираме неговото изпълнение с всички други планови решения.

И през седмата петилетка се задълбочават процесите на сближаване между нашата страна и Съветския съюз във всички области. България няма по-голям търговски партньор от Съветския съюз. Повече от половината от нашия износ се насочва към съветската страна. България е най-големият доставчик в Съветския съюз на подемно-транспортни машини, на електронноизчислителна техника, електродвигатели, калцинирана сода, цигари, зеленчуци, плодове и др. През 1980 г. около 50 на сто от износа за Съветския съюз ще представлява продукция на машиностроенето и електрониката. Големите по обем, непрекъснато нарастващи и постоянни доставки ни дават възможност да организираме едросерийно, специализирано и ефективно производство на различни машиностроителни изделия.

Съветският съюз ще продължи да ни доставя жизнено необходими машини и съоръжения, комплектни обекти и оборудване на високо техническо равнище. И през тази петилетка основната част от най-важните суровини, материали, горива и енергия нашата страна ще продължи да получава от Съветския съюз.

За да бъдем и занаяпред желан търговски партньор от Съветския съюз и от другите социалистически страни, трябва с по-голяма отговорност да се отнасяме към поетите задължения за качеството на нашите изделия, за тяхното разнообразие и техническо равнище, да спазваме сроковете на доставките.

С участието си в изграждането на съветска територия на Уст-Илимския целулозен комбинат, Киембаевския азбестов комбинат, далекопровода „Виница — Албертирша“, газопро-

вода „Оренбург — западна граница на Съветския съюз“ и други България си осигурява дългосрочна доставка на енергийни суровини, целулоза, азбест, железоруден концентрат, феросплави, фуражни дрожди и др. Важно значение, за да набавяме необходимия ни дървен материал и за нормалното възпроизводство на родните гори, има сътрудничеството в областта на дърводобива.

Разширява се специализацията и кооперирането в производството със страните — членки на СИВ. Ударението се поставя върху машиностроенето, химията, металургията, производството на строителни материали и др. През 1980 г. дялът на специализираната и кооперирана продукция ще достигне над 30 на сто от износа ни за социалистическите страни, в това число за СССР — над 35 на сто.

Съвместно със СР Румъния е предвидено да се изгради хидротехнически комплекс „Никопол — Турну Мъгуреле“, машиностроително предприятие в района Русе — Гюргево и нов електропровод за пренос на електроенергия от Съветския съюз за България.

В плана е отделено внимание на производствено-техническото и пазарното сътрудничество с фирми от развитите капиталистически страни.

С изпреварващи темпове в сравнение с другите несоциалистически държави ще се развива комплексното търговско икономическо сътрудничество с развиващите се страни. Стабилна основа за интензивни връзки е обстоятелството, че нашите основни интереси съвпадат.

Външнотърговският стокообмен ще се увеличи в 1980 г. с 60 на сто в сравнение с 1975 г. Ще продължат прогресивните структурни изменения в износа, като дялът на машините и съоръженията достигне в края на петилетката около 50 на сто от общия обем.

При нарастващата роля на външноикономическите връзки в развитието на българската икономика от изключително значение е да се изпълнява планът по износа.

Двете наши машиностроителни министерства следва да се насочат към производството на такива изделия, каквито партньорите ни търсят и желаят да купят. Да осигуряват най-високо качество на продукцията, по-смело да внедряват нови научни и технически решения, проекти и конструкции. Необходимо е Министерството на външната търговия и външнотърговските организации заедно с производителите по-задълбочено да изучават конюнктурата и да набележат по-добра пазарна стратегия и тактика, която да гарантира изпълнението на външнотърговския обмен.

Изпълнителните комитети на ОНС и на СГНС активно участват в съставянето на единния план в териториален разрез и в разработването на проблемите на териториалното

разположение на производителните сили. *Предвижда се непрекъснато да се повишава и сближава жизненото равнище на населението в отделните териториални единици. Да нараства обществената производителност на труда чрез усъвършенствването на териториалната организация на общественото производство и на комплексното развитие на окръзите и микрорайоните.*

Като се развиват основните отрасли на икономиката в териториален разрез, се създават условия да се усъвършенствува селищната мрежа и да се намали съсредоточаването на населението в големите градове.

С по-високи от средните за страната темпове ще се развива икономиката на Кърджалийски, Смолянски, Разградски, Шуменски, Търговишки и Благоевградски окръг, на някои градове по южната и западната граница на България и на отделни изоставащи в развитието си микрорайони на Толбухински, Михайловградски и Врачански окръг. В тези териториални единици се насочват над 2700 млн. лв. капитални вложения.

Разположението на новите мощности е съобразено с изискванията за рационално използване на ресурсите, със специфичните природни особености и със задълбочаване на териториалната концентрация и специализация на производството.

II. Усъвършенствване структурата на отраслите от материалната сфера

Другарки и другари! Динамичното и ефективното развитие на България през седмата петилетка ще се осъществява на основата на *прогресивни структурни изменения в народното стопанство*. Продължава да расте относителният дял на промишлеността. В създаването на националния доход той ще се увеличи от 54 на сто през 1975 г. на 60 на сто през 1980 г. Независимо че нараства обемът и на селскостопанската продукция, нейното участие в създавания национален доход относително намалява и ще бъде 18,6 на сто в 1980 г. Индустрията ще затвърди своята водеща позиция в икономиката, ще увеличи дела си в реализирането на разширеното възпроизводство, в задоволяването на вътрешните потребности и в развитието на външноикономическите отношения.

На широк фронт се обновяват промишлени изделия, разнообразява се асортиментът и се подобрява качеството. На тази основа печалбата на 100 лева производствени фондове се увеличава общо за петилетката с 13 лв. Обществената производителност на труда в промишлеността ще нарасне

през петте години със 76,5 на сто. Себестойността на 100 лв. промишлена продукция се намалява с повече от 13 на сто.

Усъвършенствува се по-нататък отрасловата и вътрешно-отрасловата структура на промишлеността. С изпреварващи темпове ще се развива производството на отраслите, от които в най-голяма степен зависят научно-техническият прогрес и ефективността на народното стопанство — машиностроенето, електрониката, черната металургия, електроенергетиката, химическата и нефтохимическата промишленост. Относителното им тегло в обема на промишлената продукция ще достигне през 1980 г. около 50 на сто.

Едновременно с предимственото нарастване на продукцията на тежката промишленост се осигурява бърз растеж и на отраслите, които произвеждат стоки за народно потребление. Ще се разшири асортиментът и ще се подобри качеството на стоките за населението.

Министерствата и ведомствата изработиха генерални схеми за концентрация и специализация на основата на мултипликационния подход. През следващия период ще се извършат крупни изменения в организацията на производството и на производствените връзки в мащаба на цялото народно стопанство.

За да се поддържат високи и устойчиви темпове в народното стопанство, *ускорено ще се развива енергетиката и суровинната база на страната*. През 1980 г. ще бъдат произведени 39 млрд. киловатчаса електроенергия. Главното в развитието на отрасъла е ускорената модернизация, реконструкция, разширение на материално-техническата база и по-високата ефективност.

Металургията ще напредва на основата на модернизацията и реконструкцията. В края на петилетката ще започне строителството на трета металургична база. През 1980 г. е набелязано производството на прокат от черни метали да достигне 3,7 млн. тона. Ще се подобри асортиментът и ще се увеличи делът на висококачествените марки стомана и прокат.

Бързо ще се развива химическата и каучуковата промишленост и преди всичко *нефтохимията*. Ще се увеличи дълбочинната преработка на нефта. Главна насока в химическата промишленост е производството на съвременни перспективни полимерни материали и влакна. Подобряват се качествените показатели на отрасъла — ще намалява себестойността и се повишава производителността на труда.

Производството на *цимент* ще достигне 8,9 млн. тона, като се подобри качеството му. Ще нарасне и производството на строителни материали. Поради недостиг на мощности не се осигуряват засега напълно потребностите на страната от

керемиди и каменинови тръби. Държавният комитет за планиране и съответните заинтересувани ведомства следва с годишните планове да решат тези въпроси.

С високи темпове ще продължава да се развива *машиностроенето*. Обемът на продукцията през 1980 г. нараства 2,1 пъти в сравнение с 1975 г., като се дава предимство на производството на системи от машини, технологични линии и комплектни обекти. Основните подотрасли, в които се насочват усилията, са тежкото машиностроене, транспортното машиностроене, металолеенето и пластичната деформация на материалите.

Създават се условия за по-висока интензификация и по-голяма ефективност на отрасъла. Сnižава се разходът на прокат от черни метали. Себестойността на продукцията се намалява с около 20 на сто. Продукцията с оценка „К“ и „I“ от 42 на сто през 1975 г. предвиждаме да достигне 60,3 на сто през 1980 г.

През 1980 г. производството на тежко *инвестиционно оборудване* ще нарасне около 3 пъти в сравнение с 1975 г. Понататъшно развитие ще получат металолеенето, производството на резервни части и инструменти.

Бързо ще се развива *електрониката*. Продукцията ѝ ще нарасне 2,2 пъти. Господстващо място ще има електронно-изчислителната техника, която ще се увеличи 2,1 пъти, и съобщителната техника — 2,5 пъти. Създават се предпоставки за широка електронизация на производството, управлението и бита. Съществуват проблеми във връзка с телевизорите, радиоапаратите и някои други изделия на битовата електроника. Министерството на електрониката и електротехниката следва да насочи своето внимание към високо качество на продукцията, съвременно техническо равнище, вид и асортимент.

Развитието на *корабостроенето* е подчинено на задачата да се осигури материалната база на водния транспорт и значителен износ въз основа на специализация и коопериране със Съветския съюз и другите социалистически страни.

Ще се развива и *транспортното машиностроене*, като ще се задълбочава специализацията ни в рамките на СИБ. Нови видове електро- и мотокари ще допълват гамата на произвежданите в страната.

В областта на металорежещите машини предимствено развитие ще се даде на високопрецизните стругове с програмно управление. Относителният им дял в общия обем ще бъде в 1980 г. 22 на сто.

Другите отрасли и производства на машиностроенето се развиват през петилетката предимно на основата на специализацията в рамките на СИБ и за задоволяване потребностите на страната.

Петгодишният план поставя важни задачи и пред *леката и хранително-вкусовата промишленост*. Главното е да се подобрява качеството на продукцията и разнообразява нейният асортимент, като се преодолеят очерталите се трудности при реализацията на някои изделия.

Развитието на *текстилната промишленост* ще става предимно по пътя на реконструкцията и модернизацията.

Шивашката, обувната и мебелната промишленост се развиват с оглед да задоволяват растящите потребности на населението.

Нарасналата покупателна способност на българския народ задължава Министерството на леката промишленост и неговите предприятия да подобрят качеството и значително да увеличат относителния дял на висококачествените и изцяло новите стоки.

Важно направление в хранително-вкусовата промишленост ще са готовите и полуготовите храни, производството на които се увеличава около 3 пъти, на месото — с 53 на сто, растителните масла — с 58 на сто, безалкохолните напитки — със 77,5 на сто и др.

Селското стопанство и през седмата петилетка ще има голям дял в развитието на икономиката и благосъстоянието на народа. Обемът на селскостопанската продукция в сравнение с шестата петилетка се предвижда да се увеличи с 23,9 на сто. Набелязаните мероприятия ще направят по-ефективен отрасъла, като обществената производителност на труда нарасне с 40 на сто в 1980 г., а материалните разходи в себестойността на 100 лв. стокова продукция намаляват общо за периода с 4,4 на сто.

Главна задача в селското стопанство е ускорено да се увеличава продукцията от животновъдството чрез нарастване броя и продуктивността на селскостопанските животни.

В растениевъдството усилията се насочват предимно към по-голямо производство на фуражно зърно и зелени фуражи. Повишават се средните добиви чрез подобряване на сортовия състав, увеличаване употребата на химически торове и средства за защита на растенията и се разширяват поливните площи и комплексната механизация.

Един от възловите проблеми на нашето селско стопанство е фуражният. Много грижи ни създава той всяка година. Трябва да се излезе от това трудно положение. Правителството прие комплексна програма за преодоляването на фуражния недостиг и постанови да се премине още през тази година към единен фуражен баланс. Това изисква министерствата на земеделието и хранителната промишленост, на машиностроенето и на химическата промишленост да изпълняват добросъвестно задълженията си по комплексната програма. Голяма е отговорността и на окръжните народни съ-

вети. Но най-важен дял имат аграрно-промишлените комплекси. Още от тази година е необходимо да се премине към малоконцентратното хранене на преживните животни, както е в напредналите страни. Това изисква строго да се спазва дисциплината в аграрно-промишлените комплекси, да се гарантира производството и изкупуването на планираните количества зърно, да се оползотворяват по-добре грубите и сочните фуражи. Контролните органи трябва постоянно да следят и търсят строга отговорност от нарушителите.

За националния аграрно-промишлен комплекс се предвиждат капитални вложения от 5070 млн. лв. Това са огромни за нашите мащаби инвестиции. С тях ще бъде укрепена и разширена материално-техническата база на аграрно-промишлените комплекси. Селското стопанство ще се снабди с по-високспроизводителни машини и съоръжения, с транспортна техника. От селскостопанските кадри и всички работещи в тази област очакваме най-разумно да използват всеки вложен лев, като осигуряват висока ефективност.

Следва много по-добре да се използва основното средство за производство в селското стопанство — земята, да се опазва от разхищение за неселскостопански цели. Особено внимание ще отделим да се оползотворяват земите в планинските и полупланинските райони.

През седмата петилетка единната транспортна система ще получи по-нататъшно развитие. Превозът на товари през 1980 г. ще нарасне с 42 на сто. Ще се съкрати времето за доставката им и за превоз на пътници. Ускорява се оборотът на транспортните средства, намалява се празният пробег и по-пълно се използва товароносимостта.

За единната транспортна система се предвиждат близо 3,5 млрд. лв. инвестиции. Към края на 1980 г. двойните железопътни линии ще достигнат 735 км, а електрифицираните — близо 50 на сто от текущия път на цялата жп. мрежа.

Ще бъдат завършени автомагистралите София — Пазарджик и София — Ботевград, фериботът „Варна — Иличовск“ и ще се увеличи значително тонажът на Българския търговски флот.

Създават се условия да се изгради съвременна система за комплексно информационно обслужване на всички равнища на социалното управление и на населението. За съобщенията са предвидени 417 млн. лв. капитални вложения, или 2 пъти повече от вложените през шестата петилетка в този отрасъл.

Важни проблеми ще решава строителният комплекс. Набелязани са редица начинания, за да се увеличава ефективността на строителството. Ще се подобрява използването на работната сила и строителната техника, намалява се разходът на основни строителни материали на един милион ле-

ва строително-монтажни работи. Подобрява се и структурата на производството на градивните елементи. Ще се произвеждат нови ефективни материали и изделия в строителството. При окончателното уточняване на обектите се даде предимство на пусковите производствени мощности и жилищното строителство. Чрез концентрация на силите през седмата петилетка ще се изграждат 12 хиляди обекта, планирани на национално равнище, срещу 15 860 през шестата. За да се гарантира изграждането на планираните производствени мощности и жилища, се наложи временно да се спре изграждането на административни сгради.

III. Висока ефективност на икономиката — основа за издигане на народното благосъстояние

Другарки и другари народни представители! В предложения проект е отразена дълбоката грижа за човека — основно съдържание на политиката на Българската комунистическа партия, смисъл и върховна цел на нейната многогранна дейност.

Темповете, с които се предвижда да се развива икономиката, да се повишава ефективността и нараства производителността на труда, осигуряват условия по-пълно да се задоволяват материалните и духовните потребности, да се развива социалистическият начин на живот, да се усъвършенствува социалната структура на нашето общество.

При разработването на проблемите за жизненото равнище сме се старали да се осигури по-нататъшно изпълнение на Декемврийската програма, като се спазват принципните изисквания на Юлския пленум за социалната политика.

В плана е осъществен принципът, че може да се разпредели и потребява само онова, което е произведено, което сме създали. Трябва да бъде ясно на всички, че благоденствието на цялата нация е в трудовите ръце на народа, че без труд и усилия, без производство на повече материални блага не може да се предприема нищо, за да се подобрява жизненото равнище.

Набелязано е *реалните доходи на човек* да нараснат с 25 на сто за петилетката. През 1980 г. номиналната работна заплата ще се повиши с 16,5 на сто в сравнение с 1975 г., като средният ѝ размер ще достигне 170 лв. Минималната работна заплата ще се увеличи на 90 лв. С новата тарифна и щатна реформа се предвижда работната заплата на заетите в отделните отрасли и общо в народното стопанство да се постига чрез строго прилагане на принципа — планираната заплата и всяко нейно увеличение да се заработва. Това е важен ленински принцип, чието значение категорично подчерта Юлският пленум, и той трябва да се спазва в живота.

В съответствие с Декемврийската програма и решенията на Единадесетия конгрес ще нарастват и *обществените фондове на потребление*. При уточняване на структурата им сме изисквали темповете на увеличение и насоките за изразходване да бъдат строго подчинени на основната стратегическа задача на петилетката. Обществените фондове се увеличават с 37 на сто. Средствата за развитието на просветата ще нараснат с 43,9 на сто, за здравеопазването и физкултурата — с 34,8 на сто, за пенсиите — с 39,4 на сто. В края на петилетката 90,0 на сто от децата на възраст от 3 до 7 години ще бъдат в детски градини. Ще се увеличат местата в домовете за социални грижи.

Социалистическият начин на живот и стремежът да се повишава жизненото равнище са в тясна зависимост от състоянието на *обслужващата сфера*. В проекта за единен план се предвижда нейното предимствено развитие в сравнение с растежа на материалното производство и доходите на населението. Тя трябва да достига нормативите за комплексно задоволяване потребностите на населението от услуги и да издига културата на обслужването.

По-пълно следва да се използват резервите, които има в окръзите, за да се преустройва и разширява съществуващата база, да се увеличи в нея сменността. Особено важно е тук да се степенуват нуждите, да се изразходват най-рационално отпусканите средства, да се осигурява висок икономически и социален ефект.

В проектоплана се осигуряват значителни средства и ресурси за по-нататъшно подобряване на *търговското обслужване и общественото хранене*. Стокооборотът на дребно ще нарасне с 40 на сто. За строителството, реконструкцията и модернизацията на материалната база в търговията се осигуряват около 250 млн. лв. Правилното разпределение и използване на кадрите и средствата трябва да осигури чувствително подобряване на формите и културата на търговията и на обслужването.

С проектоплана се осигуряват нормите и нормативите за потребление на най-важните хранителни и нехранителни стоки и предмети за дълготрайно ползване, набелязани с Основните насоки, утвърдени от Единадесетия конгрес на партията.

С предвиденото за петилетката увеличение на производството и вноса на предмети за народно потребление се създават условия да се ликвидира съществуващият недостиг от някои стоки и да се обогатява техният асортимент. Министерствата, ведомствата-производители и Министерството на вътрешната търговия и услугите следва да вземат допълнителни мерки да се увеличава производството и подобрява качеството на тези стоки. Техен дълг е да усъвършенствуват

взаимните връзки между производители, търговска мрежа и потребители, да осигуряват ритмичност, разнообразие и качество на стоките за вътрешния пазар.

Необходимо е по-пълно да се използва капацитетът на наличните мощности и да се организира съпътстващо производство на стоки за народно потребление в заводите, които произвеждат средства за производство. Ръководителите на предприятията, стопанските организации и министерствата ще носят лична отговорност за качеството на стоките, които се произвеждат за населението.

Сериозно внимание през петилетката се обръща и на *битовото обслужване*. Обемът на промишлените услуги се планира да бъде в повече със 70 на сто, като за някои основни видове услуги, свързани с облекчаване на домакинския труд, това увеличение е значително. За прането е 5 пъти, за химическото чистене — 5,4 пъти, за автосервизните услуги — около 4 пъти, за радио- и телевизионните услуги — 2,2 пъти.

Сега главното е да се създават по-удобни за гражданите и по-ефективни за народното стопанство форми на обслужване. Да се отдели внимание на абонаментното, което има редица предимства, но досега се внедрява трудно и недостатъчно.

В областта на *здравеопазването* усилията са насочени предимно към профилактиката и за борба с масовите заболявания. През 1980 г. се осигуряват 90 болнични и 22,5 санаториални легла и 28,4 лекари и стоматолози на 10 хиляди души от населението. Окръжните, градските и общинските народни съвети следва да полагат постоянни грижи за санитарното състояние на градовете и селата, за охраната на здравето и работоспособността на трудещите се, за по-нататъшно разгръщане на физкултурата и спорта.

В *системата за отдих и туризъм* ще се подобряват организацията, модернизацията и използването на материалната база. Предприемат се мерки за целогодишно използване на почивните станции, ще се развива и обогатява отдихът на трудещите се през двата почивни дни на седмицата.

Планът за седмата петилетка съдържа конкретни задачи за подобряване на социално-икономическите и производствените условия на труда. За тази цел се отпускат 740 млн. лева. Както виждате, това е огромна сума. Проблемът е те да се оползотворят най-ефективно, чувствително да се намалят производствените злополуки, да се повиши хигиената на труда. При плановото изразходване на тези средства трябва да се търси активната помощ на трудовите колективи, на профсъюзните и другите обществени организации.

Отделя се все повече внимание на *безопасността на движението*. Приета е програма с комплексни практически мер-

ки. За нейното изпълнение министерствата, окръжните съвети и обществените организации не трябва да жалят сили, защото резултатите се измерват в човешки живота.

С петилетния план се създават предпоставки да се решават наболели въпроси и по *опазването на природната среда*. За тази благородна цел се отпускат 810 млн. лв., които трябва да се използват разумно и целесъобразно, за да се изпълнят задачите, поставени от Единадесетия конгрес на партията. Не бива да се примиряваме и да пренебрегваме тази обществено-икономическа необходимост, а да търсим строга отговорност от държавните и стопанските органи и обществените организации, призвани да се грижат за приказната природа на България.

За да се реши по-скоро жилищният проблем и се задоволяват нуждите на повече хора, в плана е заложено да се изградят 470 хиляди жилища, което е с 50 хиляди повече от директивите на Единадесетия конгрес. Средната застроена площ в едно жилище през седмата петилетка е определена на 70 квадратни метра, като се увеличава значително относителният дял на едностайните и двустайните апартаменти. Разпределението им по окръзи и ведомства е с оглед да се задоволяват с предимство нуждите на работниците, заети в основните решаващи отрасли и производства, и младите семейства. Предвидени са средства да се ускори изграждането на жилищните райони, като се осигуряват комплексно, по нормативи, със съответни заведения за обслужване, инфраструктура, комуникационни съоръжения.

Жилищната програма, другари, изисква обединените усилия на инвеститори и строители, на окръжните партийни и държавни ръководства, на централните ведомства и особено на Министерството на строежите и архитектурата. Следва навреме да се осигури проектна готовност, да се комплектуват строителните организации с необходимия брой кадри, за да се изпълнява успешно тази голяма програма. Правителството ще следи строго и ще търси лична отговорност от всеки, който спъва или недостатъчно активно изпълнява своите задължения по жилищното строителство.

През седмата петилетка се очертава богата програма за *изграждане и модернизация на материално-техническата база на културата, изкуството и средствата за масова информация*. Вниманието ще бъде насочено към задачата, поставена от Единадесетия конгрес за всенародно естетическо възпитание и изграждане на хармонични личности.

Планът по капиталните вложения на комплекса „Художествено творчество, културна дейност и средства за масова информация“ възлиза на 285,3 млн. лв., като към тази сума следва да се прибавят и 17 млн. лв. за Столичния градски народен съвет и 90 млн. лв. за окръжните народни съвети.

Главните обекти, някои от които ще се завършат през седмата петилетка, а други ще бъдат осъществени в съответните етапи, са: Националният радио-телевизионен център, Базата за вестници и периодични издания, мемориалният комплекс „Бузлуджа“, архитектурно-скулптурни ансамбли в чест на 1300-та годишнина на българската държава и други.

Материалните предпоставки в плана за седмата петилетка са солидна основа да се развият и процъфтяват културата и изкуството, да се разширява достъпът на народа до духовните ценности. И в тази област следва да се търси висока ефективност и качество.

През петилетката в основни линии ще завърши преходът към всеобщо средно образование. Ще се подобрява качеството на учебния процес и разширява полуинтернатното обучение. В него през 1980 г. ще бъдат обхванати около 50 на сто от учениците от първи до седми клас. Ще бъдат построени и 5317 нови класни стаи. Образователната система все повече ще се усъвършенствува с оглед да се решава поставената от партията задача — младото поколение да се осъществява преди всичко в материалното производство.

Изграждането на материално-техническата база на развитото социалистическо общество през годините на седмата петилетка има значение и за *цялостното издигане на отбранителната способност на страната*. Рамо до рамо с братските армии и преди всичко със съветските въоръжени сили нашата Народна армия и занапред ще защитава националните и интернационалните интереси на НР България и страните от социалистическата общност, ще дава своя принос за укрепване на Варшавския договор.

Ще укрепва и ще се подобрява *дейността на органите на Министерството на вътрешните работи*. Тяхната роля в опазването на обществения ред, в пресичането на стопанските и други нарушения, за строго спазване на законността и за силване борбата срещу отрицателните явления ще се издига и занапред. В това отношение ще помогне и приемането на новия закон за Народната милиция.

Искам специално да докладвам в Народното събрание, че с плана за седмата петилетка се осигуряват достатъчно средства за развитието на нашата столица София. Предвиждат се прогресивни изменения в структурата на столичното стопанство. Ще нараства значението на отраслите, които предоставят възможност най-ефективно да се използва големият потенциал от научни и висококвалифицирани изпълнителски кадри.

За да се подобрява инфраструктурата на града, са предвидени инвестиции над 1250 млн. лв., от които само за жилищно строителство — 518 млн. лв. Значителни средства се

отделят за комплексното изграждане на жилищните райони и за да се подобрява обслужването на населението. За водоснабдяването, топлофикацията и развитието на градския транспорт се предвиждат общо 251 млн. лв. Отделят се 163 млн. лв. за изграждане на входно-изходни магистрали, подлез и надлез и други пътно-строителни комуникации. В края на петилетката ще започне да се строи метрото. В правото сме, след като се дават толкова средства за столицата, да искаме от Софийския градски народен съвет и от столичани да работят така, че София за радост на всички българи да се изгражда като най-хубавия град на социалистическата ни Родина.

Предвидени са и необходимите средства последователно да се осъществява постановлението на Централния комитет на Българската комунистическа партия и Министерския съвет за развитието на град Пловдив.

Цялата наша социална програма през седмата петилетка отговаря на задачите, които постави Единадесетият конгрес на партията в тази област. Тя е в пълно единство с целта на социалистическото производство и с потребностите на нашето обществово развитие. Тази програма потвърждава по безспорен начин възможностите на нашата икономика, показва колко много може да се направи за народа, когато неговото добруване е главна цел на партията и социалистическата държава.

IV. Основни задачи на плана за 1977 г.

Другарки и другари народни представители! Едновременно със седмия петгодишен план ние обсъждаме проектоплана и законопроекта за обществено-икономическото развитие на България през 1977 г. Позволете да направя кратка характеристика на тези два документа.

Предвижда се през 1977 г. националният доход да се увеличи с 8,2 на сто, обществената производителност на труда — с 8,1 на сто, обемът на промишлената продукция — с 8,9 на сто, а на продукцията на селското стопанство — с 4 на сто. Капиталните вложения възлизат на 5711 млн. лв. Темповете на икономическия растеж са съобразени с очакваните резултати в народното стопанство през настоящата година.

На основата на ускореното развитие на производителните сили ще расте жизненото равнище на народа. Този растеж се характеризира с увеличаване: реалните доходи на населението — с 4,9 на сто, обемът на стокооборота на дребно — с около 7 на сто и промишлените услуги на населението — с над 11 на сто.

Всичко това ще става в хармония с ленинските принципи в социалната политика, с решенията на Юлския пленум. По-вишаването на заплатите ще се извършва в съответствие с количеството и качеството на труда. С изпреварващи темпове се увеличават обществените фондове за колективно потребление. Създават се условия за по-голям обхват на децата в детските ясли и градини. През 1977 г. се предвижда да се построят 75 500 нови жилища.

Високите темпове на икономически растеж и подобряване на материалното и културното благосъстояние на народа са синтезиран израз на цялата огромна дейност, извършена от правителството, министерствата, ведомствата, народните съвети, стопанските организации и предприятията, за да бъде подготвен ефективен план за 1977 г.

С плана се създават условия за по-нататъшна специализация и концентрация на основата на мултипликационния подход, за териториално съсредоточаване и специализация на производството, за разширяване обхвата на модернизацията и реконструкцията на производствените фондове.

Набелязва се предимствено развитие на структуроопределящите отрасли в българската икономика.

Обемът на машиностроителната продукция през 1977 г. се увеличава с 16,7 на сто. Продължава ускорено да се развива производството на електронноизчислителна и организационна техника.

Предвижда се чувствително да нараства продукцията на леката и хранително-вкусовата промишленост.

През 1977 г. се планира да се увеличи производството на основните селскостопански култури и продукцията от животновъдството. Това изисква да се използват големите резерви на нашето социалистическо земеделие. Да се реализират мероприятията за обработка и опазване на земята и по-добре да се използват поливните площи, материално-техническата база и работната сила. Държавата ще осигури през 1977 г. по 20 кг химически торове в чисто вещество на декар и ще достави на селското стопанство значителен брой трактори, комбайни и друга селскостопанска техника. Всичко това трябва да доведе до повишаване на добивите и издигане рентабилността в селското стопанство.

Другари! След около два месеца ще започне изпълнението на плана за 1977 г. Сега във всички отрасли и предприятия, в цялото народно стопанство следва да се извърши грижлива подготовка и да се създадат всички предпоставки за ритмично изпълнение на плана още от първите дни на новата година.

Вече се очертава успешно изпълнение на плана за 1976 г. Имаме добър старт в осъществяването на седмия петгодишен план. За деветте месеца на тази година промишленото

производство нарасна с 8,2 на сто, или с 1159 млн. лв. в повече от миналата година. Успехи постигнаха и трудовите колективи в строителството и транспорта. Голяма и трудна битка за изпълнение на плана по селското стопанство водиха и още водят кооператорите и механизаторите. Очертава се да получим богата реколта от зърнено-фуражните култури, като общото производство на зърно ще достигне 8700 хил. тона. Трябва да кажа, че това е най-голямото по количество зърно, което нашата държава е прибирала. Добри добиви има и от другите селскостопански култури. Задачата сега е всичко това успешно да се прибере и оползотвори.

Централният комитет на партията и правителството изказват сърдечна благодарност на работниците от промишлеността, строителството и транспорта, на селскостопанските труженици, на научните дейци и специалистите, на всички трудещи се за активното им участие в борбата за изпълнение на плана за първата година от седмата петилетка.

Възловият въпрос сега е — през идната година да затвърдим и развием този успех, да преодолеем допуснатите слабости, особено по качествените показатели. Нека да превърнем 1977 г. в година на висока ефективност и високо качество във всички отрасли и социални области.

Другарки и другари народни представители! И най-добрият план винаги е само едно начало на огромна, многостранна и трудна дейност. Предстои ни много работа и борба, за да изпълним всичко онова, което записваме в седмия петгодишен план.

Необходимо е да мобилизираме целия потенциал на българската нация. Страната ни разполага с ограничени трудови ресурси, а потребностите от висококвалифицирани изпълнителски кадри са големи и ще растат. Наш дълг е най-рационално да ги използваме, да повишаваме ефективността на труда на заетите в народното стопанство. Всеки ум и всеки чифт ръце нека да съграждат икономическата и социалната мощ на България.

Ние разполагаме с необходимите ръководни кадри, доказали своята квалификация и политическа зрелост. Нужно е сега всички наши кадри — партийни, стопански, административни — от всички равнища — да заживеят с проблемите на петилетката. Изискванията към тях са големи и постоянно ще нарастват, защото и задачите, които стоят пред нас, са огромни по мащаби и отговорност. Но възможностите, които имат кадрите, средствата, които държавата поверява в ръцете им, са много големи.

Държавните и стопанските органи имат целия комплекс от права и лостове за високоефективна социално-икономическа дейност. При тази обстановка, в условията на нарас-

налата политическа и трудова активност на народа, всичко ще зависи от кадрите, от тяхната съзнателност, компетентност и организираност.

Нашата партия и държава високо ценят стопанските ръководители. Те са им поверили огромна материално-техническа база (човешки, материални и финансови ресурси, поверили са им правото и задължението да развиват икономиката в съответствие с изискванията на зрелия социализъм. Това доверие се съчетава с висока възискателност и на него трябва да се отговори с всеотдайност, инициативност и воля за изпълнение на поставените задачи.

След като се приеме от Народното събрание законът за седмия петгодишен план, правителството ще го разпредели по министерства и ведомства, които ще утвърдят плановете на своите стопански организации и ще се съставят комплексни планове на окръзите.

Трябва да се помогне на трудовите колективи да изработят, на основата на утвърдените им задължителни държавни задачи, свои насрещни планове, както това изисква икономическият механизъм. В тях да се въплътят дръзновението и новаторството на трудещите се, непримиримостта им към формализма и канцеларщината, да се превърнат те във фактор за обществено-икономическото развитие.

На всички стопански равнища предстои да се сключат договорите. Да се уточнят взаимните доставки и особено кооперираните. Да се определи реализацията по натури и направления и се гарантира планът с всички необходими ресурси — научни и технически решения, материални, трудови, финансови. Следва решително да се подобри материално-техническото снабдяване на производството.

Най-сериозни грижи са нужни за квалификацията на всички кадри — от работника до майстора, от началник-цеха до директора. Сложните производства, новите технологии и конструкции налагат да се повишава организираността на стопанската дейност, най-строго да се спазват изискванията на научната организация на производството, управлението и труда.

Министерството на строежите и архитектурата и другите строителни организации следва да осигурят строителната програма, така както е запланурана. С особена сила това важи за основните производствени обекти и най-вече за тези, които ще произвеждат суровини, материали и продукция за износ. Инвеститорите от своя страна да осигурят бързо да се въвеждат в действие и достигат проектната мощност на реконструиранияте и новите обекти. Не бива да се допуска никакво задържане и отстъпление в жилищната програма.

Продукцията за износ по видове, асортимент и качество съгласно изискванията на клиентите трябва да се осигурява

ритмично, а външнотърговските организации да я реализират при най-изгодни за страната условия.

Съществена предпоставка, за да се изпълнява планът, е строгата планова, финансова и отчетна дисциплина. В правителството и Централния комитет на партията имаме сигнали за нарушения на дисциплината с цел да се облагодетелствуват отделни стопански организации или техни подразделения. Това налага да се вземат действени мерки за изкореняването на тая злина. Такава е и категоричната повеля на Юлския пленум. Комитетът за държавен и народен контрол, другите контролни органи и окръжните комитети на партията трябва да бъдат непримирими към всеки, който се заема с непочтени дейности, да създават обстановка на висока възискателност и да не допускат нарушения на държавната дисциплина.

Нужен е прелом в трудовата и технологическата дисциплина, безмилостна непримиримост към онези, които не я зачитат. Действените административни и други мерки спрямо нехайните и недобросъвестните работници и служители трябва да станат практика. Оня, който пренебрегва обществените интереси и задълженията си, който се опитва да живее за сметка на народа, нека да не очаква снизхождение и отстъпки. Същевременно трябва да се вземат всички мерки да се подобряват трудовите и битовите условия, да се повишава културата на труда на всеки колектив, на всеки работник.

Особено важно е да се разясни широко и аргументирано планът, да се организира политическата работа за неговото изпълнение, да се разгаря социалистическото съревнование.

Съзидателните сили и творческата енергия на работническата класа и трудещите се ще помогнат да се разкриват и оползотворяват всички резерви за ефективност и качество. На Юлския пленум другарят Тодор Живков подчерта, че осигуряването на максимален ефект от всеки изразходван лев трябва да стане основно съдържание на насрещното планиране и на социалистическото съревнование. Националните почини, пряко свързани с повишаването на ефективността и качеството, трябва да станат норма за работа на трудовите колективи.

Ефективността и качеството трябва да са и лични черти на работниците и кооператорите, на ръководителите и специалистите от всички равнища, на научно-техническите кадри. Защото настъплението ни днес за висока ефективност и високо качество е не само достоен отговор на повелята на Единадесетия конгрес, но и здрава основа за широта на нашите крачки в следващото десетилетие.

Редом с комунистите в авангарда на тази борба ще вървят и верните бойни другари, братята по съдба и дела —

сдружените земеделци. Ние по достойнство оценяваме приноса на членовете на Българския земеделски народен съюз — високодобивници, и сме убедени, че и през седмата петилетка те ще бъдат в челните редици на борбата, за да се повишава ефективността и културата на селското стопанство.

Централният комитет на партията и правителството са убедени, че свой принос в борбата за висока ефективност и качество, за изпълнение на седмия петгодишен план и на плана за 1977 г. ще внесат Отечественият фронт, професионалните съюзи, Димитровският комсомол, творческите и научно-техническите съюзи.

Българските профсъюзи имат отговорността да преустроят социалистическото съревнование. Съдържанието, целите и организацията му трябва да се обогатят и приведат в съответствие с постановките на Юлския пленум. Техен дълг е заедно със стопанските органи да организират разработването и изпълнението на насрещните планове.

Целият народ, обществеността очакват много от нашия комсомол. Младешта е призвана да бъде в първите редици на борбата за изпълнението на седмия петгодишен план, да е непримирима към закостенялостта и примитивизма, да ни радва с творчество и дръзновение.

Свой отговорен дял, за да се осъществява петгодишният план, имат печатът, телевизията, радиото и кинопублицистиката. Те трябва да са все по-ревностни участници в изпълнението на партийната повеля за ефективност и качество. Големи са техните възможности да масовизират положителния опит, да спомагат да се отстраняват слабостите и да създават безмилостно отношение към бюрократите, разхиителите, лентяите и поразените от еснафска плесен.

Средствата за масова информация са неуморни помощници на Централния комитет и правителството и в разкриване на огромната съкровищница на резервите: хора, материални ресурси, време, творчески идеи, финансови средства, организация на труда. Печатът, телевизията и радиото са силни прожектори за положителното и отрицателното в нашия живот, важен фактор в тъй необходимия ни ежедневен всенароден контрол.

Другарки и другари! Съотношението на силите в света все повече се изменя в полза на мира, прогреса и социализма. Това създава благоприятни условия да се развива социалистическият строй, успешно да изпълняваме седмата петилетка. Международната политика на нашата партия и държава се определят от изпитаните в живота ленински принципи на пролетарския интернационализъм, от дейното ни участие в борбата за мир и сигурност, за социален прогрес. Народна република България в непоколебимо един-

ство със Съветския съюз и другите братски социалистически страни има своето място и своя дял, за да възтържествува духът в Хелзинки, да се издига ролята на ООН, да се опазват мирът и сигурността в Европа и на Балканите. Нашето месторазположение, вътрешните и международните ни прояви, икономическите ни връзки определят и една голяма отговорност: примера ни като социалистическа страна.

Социалистическа България през 1980 г. ще е само на 36 години, но тя ще бъде страна със силно развити производителни сили, със завидно материално и културно равнище.

Да изпълним седмата петилетка означава нашата Родина да завоюва нови висоти в своето всестранно развитие. През 1980 г. ще произвеждаме национален доход на човек от населението в размер на 2320 лв., електроенергия — 4370 квтч., прокат от черни метали — 420 кг, цимент — 1 т, хлебно и фуражно зърно — 1180 кг.

Седмият петгодишен план е съсредоточие на нашите идеи, възможности и опит. Ето защо и претворяването му в дела е отговорност на всички и на всеки пред бъдещето.

Уважаеми народни представители! Народното събрание е върховен орган на българската държава, отговорен за цялостния икономически и обществен живот. Обсъждането и утвърждаването на седмия петгодишен план и на плана за 1977 г. е нова проява на социалистическия демократизъм, на пълновластието на българския народ.

Правителството е дълбоко убедено, че народните представители ще оценят положително предложените законопроекти за обществено-икономическото развитие. Вашият авторитетен глас на подкрепа и доверие ще вдъхнови милионите труженици — работническата класа, селяните-кооператори, народната интелигенция, младежта, всички слоеве на нашия народ, с вяра и трудолюбие да градят развитото социалистическо общество в нашата Родина — Народна република България! Благодаря за вниманието. (*Ръкопляскания*)

Председател д-р Владимир Бонев: Давам думата на министъра на финансите д-р. Белчо Белчев да направи доклад по проекта на държавния бюджет на Народна република България за 1977 г.

Белчо Белчев: Уважаеми другарки и другари народни представители! Народното събрание пристъпва към разглеждането на проекта на държавния бюджет за 1977 г. във време, когато цялата страна, партията и народът са устремени към изпълнението на решенията на Единадесетия конгрес на Българската комунистическа партия, живеят, мислят и работят под непосредственото въздействие на изисква-

нията, поставени от Юлския пленум на Централния комитет на партията (1976 г.)

Единадесетият партиен конгрес, като се позова на анализа на внушителните успехи в социалистическото строителство през периода след Десетия конгрес, начерта основните насоки за общественоеикономическото развитие на страната през седмата петилетка. На него се разработи подходът, доразвиха се и се конкретизираха пътищата, формите и средствата за по-нататъшно последователно осъществяване на непосредствената програмна задача на партията — изграждането на развито социалистическо общество в България. Конгресът постави изключително важната задача за всемерно повишаване на ефективността и качеството във всички области на обществения живот.

Пред Юлския пленум другарят Тодор Живков разработи цялостна и всеобхватна програма за постигането на тази цел. Той направи дълбок марксистко-ленински анализ на икономическите и социалните явления на сегашния етап от нашето развитие, с присъщата си прямота и комунистическа непримиримост разкри слабостите и недостатъците, обоснова необходимостта и възможностите за тяхното преодоляване, набеляза ефективни решения на назрелите потребности на нашето социалистическо общество.

Юлският пленум още един път потвърди непреходния характер на априлския курс на нашата партия. Изводите и постановките на пленума за последователно прилагане на ленинските принципи в областта на социалната политика, за усъвършенстване на организацията и ръководството на стопанската дейност са нов принос в утвърждаването на априлската линия. Те са реална гаранция за практическото осъществяване на икономическата и социалната политика на партията и държавата.

Въз основа на решенията на Единадесетия конгрес и в светлината на постановките на Юлския пленум бяха подложени на преценка редица въпроси на ефективността и качеството. От нови позиции бяха разгледани и финансовите резултати от стопанската дейност през периода на седмата петилетка.

В това направление бе извършена огромна работа в Централния комитет на партията, в Министерския съвет и всички стопански, функционални и други министерства и ведомства, в трудовите колективи. В резултат на мобилизацията на силите и уменията на широк кръг кадри и всички трудови колективи се разработиха специални целеви програми, чрез които се разкриха значителни допълнителни валутни и финансови резерви. Това е още един израз на силата на социалистическия строй да мобилизира възможностите на материалното производство и да направлява цялата обществе-

на дейност към ускорено изграждане на развитото социалистическо общество в нашата родина. На базата на чувствителното подобряване на качествените показатели в материалното производство е набелязано значително нарастване и балансирано разпределение на финансовите ресурси на страната през петилетката. В рамките на общата съвкупност от финансови ресурси са разработени и тенденциите в развитието на държавния бюджет през следващите години под формата на икономически баланс на основните източници на приходите и главните направления на разходите.

Проектът на държавния бюджет за 1977 г. е съставен съобразно обемните и качествените показатели на проекта на единния план за обществено-икономическото развитие на страната и отразява изискванията за висока икономическа ефективност и строг режим на икономии.

Взаимоотношенията на бюджета с финансите на стопанските комплекси са разработени в съответствие с утвърдената система за финансиране на националната икономика. Последователно е приложен принципът, според който комплексите и другите икономически системи следва да финансират със собствени средства и банкови кредити разходите за реализиране на програмите за тяхното развитие.

От началото на следващата година ще влязат в сила новите възстановителни стойности на основните фондове, установени на базата на съвременни цени. Ще се въведат и новите амортизационни норми, които отговарят на съвременните условия на възпроизводството на основните фондове. С това се създават условия по-реално да се определят качествените показатели, финансовите резултати и рентабилността, както и за стимулиране на техническия прогрес.

Предложеният от правителството проект на бюджета за 1977 г. възлиза по приходите на сума 9498 млн. лв., по разходите на 9478 млн. лв. и превишение на приходите над разходите 20 млн. лв.

По приходите

В сравнение с утвърждения от Народното събрание бюджет за 1976 г. общият обем на приходите по проекта на бюджета за 1977 г. нараства с повече от 720 млн. лв. Основната част от това увеличение се пада на източниците, които в най-голяма степен зависят от подобряването на качеството и ефективността. Постъпленията от данъка върху оборота и от печалбата на стопанските комплекси, министерствата, отделните стопански организации и финансово-кредитните институти достигат 6443 млн. лв. и заемат 67,8 на сто от общата сума на приходите. Като се вземат предвид начисленията за общественото осигуряване и другите приходи, вна-

сяни от социалистическите стопански организации, относителният дял на бюджетните постъпления, които имат за източник натрупванията в народното стопанство, възлиза на около 90 на сто. Този признак характеризира тясната връзка на приходната база на държавния бюджет с развитието на икономиката и зависимостта на неговата устойчивост от повишаването на ефективността от стопанската дейност.

Данъкът върху оборота се предлага на обща сума 2938 млн. лв. Както е известно, този приход е тясно свързан с чистия доход за обществото, създаден в сферата на производството на стоки за народно потребление. Планираният му размер е съобразен с годишната програма за производството и реализацията на такива стоки по проекта на единния план за обществено-икономическото развитие. В съответствие с нарастването на личните доходи на трудещите се през следващата година се предвижда да бъдат предоставени на населението значително повече стоки, да се повиши делът на стоките с по-високо качество и с подобрени потребителни свойства, да се разнообрази и усъвършенствува структурата на стокооборота. Това дава основание да се набележат и по-големи централизирани доходи на държавата, която от своя страна ги насочва за финансиране на мероприятия, свързани с обществените интереси. Успешното изпълнение на данъка върху оборота поставя сериозни отговорности на органите и организациите, чиято дейност е ориентирана към производството и търговията със стоки за народно потребление. Тяхно задължение е да изпълняват партийните решения за повишаване жизненото равнище на народа в частта, отнасяща се до все по-пълното задоволяване на материалните потребности на трудещите се и същевременно да повишават ефективността от своята дейност.

Тази задача е особено важна, като се има пред вид, че нашата партия и в бъдеще ще провежда линия на постоянно нарастване на реалните доходи на трудещите се чрез увеличаване на средната работна заплата, на основата на повишената обществена производителност на труда. Все повече ще нарастват следователно изискванията към качеството и асортимента на стоките, в това число и на основните стоки за народно потребление, чиито държавни цени са стабилни. При тези условия единственият правилен път за увеличаване на социалистическите натрупвания в тази област е намаляването на разходите на производството и обръщението наред с увеличаването на обема на продукцията и подобряването на потребителските им качества.

Необходимо е също така да се вземат мерки, за да се изпълнят задачите, които другарят Тодор Живков многократно е поставял, за производството на стоки за широко потребление не само в специализираните отрасли, но и във

всички крупни комбинати и заводи на нашата промишленост.

В изпълнение на задачите, поставени от Единадесетия конгрес на Българската комунистическа партия, и в съответствие с изискванията на Юлския пленум на Централния комитет проектът на плана предвижда значително разширяване на мащабите на общественото производство и повишаване на неговата рентабилност. На тази основа се създават условия бързо да расте печалбата. Тя придобива все по-голямо значение както за формирането на собствената финансова база на стопанските комплекси, така и като централизиран финансов ресурс на държавата.

Печалбата на стопанските комплекси, министерства и организации през 1977 г. ще достигне 6678 млн. лв. По проекта на бюджета е предвидено вноските от нея да бъдат 2844 млн. лв.

Вноските от печалбата са установени при точно спазване на системата за нейното разпределение, определена с нормативните актове по усъвършенствването на управлението на икономиката. От печалбата на всяка обособена стопанска система са заделени полагаемите се отчисления за фондовете и планово установените плащания, а разликата е предвидена за внасяне в бюджета. По-голямата част от печалбата остава на разположение на комплексите и министерствата и ще бъде използвана от тях за нуждите на възпроизводството, стимулирането и социалното развитие на колективите.

Като се вземе пред вид, че с утвърждаването на бюджета плановите вноски от печалбата стават задължителни и не подлежат на изменение в зависимост от фактическите резултати, става ясно каква голяма задача стои пред стопанските дейци от всички равнища във връзка с реализирането както на планираната рентабилност, така и на масата на сумата от печалбата.

Във всички отрасли на материалното производство печалбата нараства не само и не главно от увеличението на продукцията, а преди всичко от повишаването на производителността на труда, намаляването на материалните разходи и другите интензивни фактори на производството.

Най-големи вноски от печалбата за бюджета трябва да осигурят през следващата година Министерството на машиностроенето и металургията (782 млн. лв.) и Министерството на електрониката и електротехниката (566 млн. лв.). Както е известно, Единадесетият конгрес определи, че следва да се утвърждава водещата роля на машиностроенето в нашата икономика. Тази постановка намира израз в проекта на плана за 1977 г. както по линията на нарастването на обема

на продукцията, така и в подобряването на качествените показатели и увеличаването на финансовите резултати. Стоковата продукция на Министерството на машиностроенето и металургията трябва да нарасне в 1977 г. с 12 на сто, а на Министерството на електрониката и електротехниката — с 21 на сто. Печалбата обаче ще се увеличи не пропорционално с продукцията, а в много по-голяма степен, защото се предвижда чувствително снижаване на разходите на производството. Това ще се постигне с прилагането на мултипликационния подход в организацията на производството и други мероприятия за подобряване на стопанската дейност. Набелязани са конкретни мерки за усъвършенствуване на организацията и управлението на производството, по-пълно използване на производствените мощности, повишаване коефициента на сменност, унификация и комплексна стандартизация на изделията, по-рационално ешелониране на производството, въвеждане на нови, по-прогресивни технологии.

Подобни условия за повишаване на ефективността на производството се създават и в другите клонове на нашата промишленост и всички народностопански отрасли.

Необходимо е да се пристъпи бързо към прилагането на замислените мащабни начинания по цялата верига на производствената структура на съответните стопански системи с цел да се прояви техният ефект още в следващата година.

Приходите, които държавният бюджет получава от населението под формата на данъци и такси, са установени в пълно съответствие с действащото законодателство без никакво изменение на утвърдените тарифи. Основен дял в тези постъпления заема данъкът върху общия доход от заплати и възнаграждения, който е предвиден на обща сума 749 млн. лв., с увеличение, което съответствува само на планираното нарастване на доходите на трудещите се. Известно увеличение има в постъпленията от такси за ползване на детски заведения, което се дължи на разширяването на мрежата и по-големия обхват на деца в тези заведения. По-големи ще бъдат и приходите от такси за правоползване на превозни средства поради нарастването на техния брой.

По разходите

В разходната част на проекта на бюджета са предвидени 4029 млн. лв. за финансиране на народното стопанство и 3552 млн. лв. за социално-културните мероприятия. Сравнени с общата сума на разходите — 9478 млн. лв., средствата, насочени за основните цели на икономическата и социалната политика, представляват около 80 на сто от централизираните финансови ресурси на държавата. Това показва, че

се запазват присъщите на социалистическия бюджет пропорции в разпределението им.

Финансирането на икономическото развитие ще се извършва предимно със собствени средства и банкови заеми. Стопанските министерства и организации ще разполагат с крупната сума от 7,3 млрд. лв. собствени средства, в която се включват частта от печалбата, непривлечена в бюджета, пълният размер на амортизационните отчисления и всички други източници. Тези средства ще се използват за финансиране на модернизацията, реконструкцията, разширението и новото строителство на основните фондове и за тяхното поддържане, за извършване на приложни научни изследвания и внедряване на научно-техническите постижения, за покриване на премии и ценови разлики при изкупуването на селскостопанската продукция, за погасяване на кредитни задължения към Българска народна банка и редица други законоустановени стопански и социално-битови разходи.

По държавния бюджет се осигурява около една четвърт от средствата за финансиране на капиталните вложения. Това също е една от утвърдилите се през последните години пропорции в разпределението на ресурсите за финансиране на разширеното възпроизводство. За изплащане на подлежащите на въвеждане основни фондове, проектантски работи и минно-геоложки проучвания през 1977 г. са необходими 5660 млн. лв. От тях по проекта на бюджета са предвидени 1375 млн. лв., а останалата част се покрива със собствени средства и банкови заеми. Този начин на финансиране е съобразен с изискванията на механизма за управление на икономиката. Той има за своя основна цел да повиши отговорността на стопанските министерства и организации както при подбора на обектите според тяхната ефективност, така и при мобилизацията и концентрацията на собствени и заемните средства с инвестиционно предназначение.

С бюджетни средства ще се финансират обектите на просветата и културата, здравеопазването, детските заведения, комуналното стопанство и благоустрояването на населените места. Осигурени са необходимите средства за финансиране на програмата за ускорено жилищно строителство в периода на седмата петилетка. В сферата на материалното производство се предвижда бюджетно финансиране на геоложките проучвания, водното стопанство, пътищата, удвояването на жп. линии, ефектът от които не се отразява у непосредствения инвеститор, а има общонационално значение.

Ефективното използване на огромните финансови средства за капитални вложения зависи в най-голяма степен от строгото спазване на партийните указания в областта на инвестиционната политика. Необходимо е преди всичко да

се изпълни комплекс от мероприятия за най-пълното използване на вече създадените основни фондове, а главен път за по-нататъшно развитие и интензификация на материалната база да бъде модернизацията и реконструкцията на съвременен техническо и технологическо равнище. Изключително важно условие е и спазването на сроковете за времеграене на строителството, своевременното въвеждане в експлоатация на новите производствени мощности и бързото достигане на техните проектни технико-икономически показатели. Ако това условие не се спазва, няма да бъде достигнат планираният обем както на производството, така и на финансовите резултати. Примери и поуки в това отношение има достатъчно в нашата досегашна практика. Сега е нужно да се мобилизират всички сили, за да се използват създадените чрез плана материални, трудови и финансови предпоставки и да се изпълни успешно инвестиционната програма за 1977 г. и седмата петилетка.

Значителни суми са предвидени за изпълнението на програмата за повишаване безопасността и културата на движението. Наред с капиталните вложения за ново строителство на пътища по проекта на бюджета са осигурени необходимите средства за поддържането, основния ремонт и асфалтирането на пътната мрежа и другите мероприятия за сигурност и подобряване на обслужването.

Известна част от разходите по бюджета за народното стопанство се предоставя под формата на дотации, установени като взаимоотношение на същия принцип, по който се определят и вноските от печалбата.

Такъв е случаят с Министерството на земеделието и хранителната промишленост, чиито собствени източници засега не достигат за покриване на всички планови разходи. Независимо от това на Националния аграрно-промишлен комплекс са набелязани високи финансово-икономически резултати. Изграждането му и утвърждаването на генералната схема за концентрация и специализация на производството и управлението, интеграцията на селското стопанство с хранителната промишленост създават възможност за комплексно решаване на въпросите по производството на селскостопанската продукция, нейното изкупуване и по-рационално използване на материалните, трудовите и финансовите ресурси в селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост. Този голям, многоотраслов, сложен комплекс преминава през следващата година към пълно приложение на общоприетия механизъм за стопанско ръководство. На тази основа финансовата организация на комплекса създава възможност за маневриране с паричните постъпления в цялата му система и по-ефективно използване на предоставените ресурси.

Разходите за развитието на просветата, здравеопазването, културата и изкуството, общественото осигуряване и научноизследователското дело са предложени на обща сума 3552 млн. лв. Тези средства заемат над 37 на сто от общия обем на разходите по проекта на държавния бюджет.

Високите размери на тези разходи произтичат от политиката на Българската комунистическа партия и нашето правителство, която има за основна цел грижата за човека и е насочена към последователно и все по-пълно задоволяване на непрекъснато нарастващите материални и духовни потребности на гражданите в нашата страна. Изпълнението на голяма част от мероприятията, съдържащи се в приетата на Декемврийския пленум на Централния комитет на партията (1972 г.) програма през шестата петилетка за повишаване на жизненото равнище на народа, повдигна на изключително високо ниво разходите, които държавата извършва за социално-културни мероприятия.

По проекта на бюджета са предвидени 823 млн. лв. за следващата година за текущата издръжка на висшите и полувисшите учебни заведения, училищата за професионално образование, детските градини, общежитията и други извънучилищни мероприятия.

За издръжката на болниците, диспансерите, поликлиниките и другите здравни заведения, както и за детските ясли и домовете майка и дете са предвидени общо 543 млн. лв.

За по-нататъшното разширяване на дейността на институтите по културата и изкуството, провеждане на богат и съдържателен културен живот, наситен с редица прояви на художественото творчество и майсторство, се осигуряват 149 млн. лв.

Разходите за общественото осигуряване на трудещите се са набелязани на обща сума 1930 млн. лв. В това число са предвидени 1200 млн. лв. за изплащане на пенсии и 653 млн. лв. за различните видове обезщетения и помощи.

Правителството и занапред ще следва линията за непрестанно развитие и усъвършенствуване на социалното осигуряване. Размерите на пенсиите все по-тясно ще се свързват с индивидуалния принос на трудещите се в социалистическото строителство, за да става нашето социалистическо законодателство още по-стимулиращо и по-справедливо. Процесът на усъвършенствуване ще се извършва, без да се променя установената горна граница на пенсионната възраст — 60 години за мъжете и 55 години за жените.

Както се вижда, нашата страна отделя огромни за своите мащаби средства за социално-културните мероприятия. Целта сега е те да бъдат използвани най-рационално. Всеки лев от народната пара трябва да се насочва там, където ще се получи най-висок социално-икономически ефект.

Изискванията на Юлския пленум за строг режим на икономии и висока ефективност важат с пълна сила и в тази област. Необходимо е да се разработят мероприятия за повишаване на ефективността от разходите с цел паралелно с подобряването на общественото обслужване да се намаляват отсъствията от работа поради временна нетрудоспособност, да се подготвят нужни за народното стопанство кадри с подходяща квалификация, знания и умение, да се издига художествено-естетическото възпитание и идеологическото формиране на личността, на човека — строител на зрялото социалистическо общество.

За научноизследователска и развойна дейност през 1977 г. ще бъдат разходвани общо 425 млн. лв., от които по бюджета на държавата са предвидени 106 млн. лв. С тези средства се осигурява финансирането на фундаментални и научноприложни изследвания и изпълнението на комплексни и координационни планове, свързани с внедряването на наши и чуждестранни научно-технически постижения в производството. Пред дейците от фронта на науката и техническия прогрес стои задачата да изпълнят партийния призив за постигането на голям икономически ефект от научната, развойната и внедрителската дейност, като осигуряват неколккратно възвръщане на средствата, разходвани за тази цел.

Разходите за издръжката на централните и местните органи на държавното управление се намаляват в сравнение с 1976 г.

По проекта на бюджета са осигурени и необходимите средства за отбраната и сигурността на страната.

Бюджетите на народните съвети са предложени на обща сума 2206 млн. лв. Това означава, че през 1977 г. предоставените на разпореждане на народните съвети държавни средства ще бъдат два пъти повече, отколкото през 1971 г., когато техните разходи възлизаха на 1116 млн. лв. Средногодишното нарастване на бюджетите на народните съвети през този период от шест години е 12 на сто. Докато през 1971 г. чрез местните бюджети са извършени 18,4 на сто от всички разходи по държавния бюджет, през следващата година относителният им дял ще бъде 23,3 на сто.

Тези данни илюстрират от финансов аспект нарастващата роля на народните съвети в социалното управление, развитието и укрепването на социалистическия демократизъм. Този извод се допълва и от характера на местните бюджети, от съдържанието на разходите, включени в тях. Те са насочени към удовлетворяването на такива важни за жизненото равнище на населението на съответната територия дейности като изграждането и издръжката на учебни и възпитателни заведения, профилактични и лечебни заведения, детски градини, културни домове и институти, благоустрояване на на-

селените места и всички други форми на общественото обслужване, с които се създават културни условия за жизнената среда, за труда и почивката, за пълноценно и осмислено оползотворяване на работното и свободното време на гражданите.

За 1977 г. по бюджетите на народните съвети са предвидени 665 млн. лв. за капитални вложения, 1038 млн. лв. за издръжка на социално-културни мероприятия, 225 млн. лв. за комунални дейности. В приходната им част ще постъпят 367 млн. лв. от собствените им предприятия, както и отчисления от данъка върху оборота, внасян от предприятията на централно подчинение, и преобладаващата част от данъците и таксите, плащани от населението.

Разширяването на дейността на народните съвети, увеличаването на предоставените им средства предполага да се засилят и техните мерки за строг режим на икономии, за пресичане на всякакви излишества, безстопанственост, разточителство, за решително повишаване ефекта от всеки разходван лев, както повеляват решенията на Единадесетия конгрес на партията и Юлския пленум на нейния Централен комитет.

В досегашната практика неведнъж е констатирано, че някои народни съвети допускат нецелесъобразно използване на средства за непроизводителни разходи. Така например наред с безусловно необходимото снабдяване на болници, училища, детски заведения, столове, почивни станции се извършва обзавеждане и на вили, кабинети, канцеларски помещения със скъпи, включително забранени за ведомствено снабдяване предмети. Сравнително големи са разходите за местни тържества, за посрещане на гости и т. н. Не може да се каже, че и средствата за благоустрояване се използват напълно рационално и без излишества.

Трябва да се има предвид, че през 1977 г. разходите с непроизводителен характер ще бъдат строго регламентирани и контролните органи ще търсят отговорност за тяхното неправомерно използване.

Другарки и другари народни представители! Заедно с проекта на бюджета на държавата за 1977 г. правителството представя за одобрение от Народното събрание и отчета за изпълнението на държавния бюджет за 1975 г.

Отчетната година, като последна година на шестата петилетка, протече под знака на огромен подем в партийно-политическата, производствената и обществената дейност. Стремежът на трудещите се за изпълнение и преизпълнение на годишните задачи, за успешно приключване на петилетката и достойно посрещане на Единадесетия конгрес на българските комунисти се увенча с благоприятни резултати. Това

оказва положително влияние и върху финансите на страната и изпълнението на държавния бюджет.

През 1975 г. по бюджета постъпиха общо 9320,8 млн. лв. срещу одобрените от Народното събрание 9156,9 млн. лв., или 1,8 на сто повече от гласуваното. Разходите бяха одобрени на обща сума 9139,1 млн. лв., а достигнаха 9222,7 млн. лв., или 0,9 на сто повече. Превишението на приходите над разходите по републиканския бюджет възлезе на 20,1 млн. лв., а остатъците по бюджетите на народните съвети — 48,6 млн. лв. и по бюджета на общественото осигуряване — 29,4 млн. лв.

Преизпълнени бяха приходите от данък върху оборота, постъпленията от печалбата, от данъци и такси, начисления за общественото осигуряване и други приходи. Реализираха се икономии от издръжката на ведомствата и от различни мероприятия за икономии в непроизводителни разходи.

На тази основа можаха да бъдат задоволени и редица нужди, възникнали през течение на годината. Така например отпуснати бяха допълнителни средства по решение на правителството в размер на 35,6 млн. лв. за изплащане на премии и ценови разлики по изкупуването на селскостопански произведения, 31,5 млн. лв. за попълване на оборотните средства на някои стопански организации, които не изпълниха задачите си по печалбата.

През 1975 г. работниците от финансовата система също участваха в разкриването на някои слабости и недостатъци по изпълнението на качествените показатели на плава, работиха за тяхното своевременно отстраняване.

През текущата 1976 г. също са взети мерки и се провеждат мероприятия за постигане на високи финансови резултати, издирване и мобилизиране на допълнителни ресурси, за провеждане на строг режим на икономии в разходите. Досегашният ход на изпълнението дава основание да се очаква успешно приключване на бюджета и за тази година.

Другарки и другари народни представители! Проектът на държавния бюджет за 1977 г. е основан главно върху значителното повишаване на ефективността на общественото производство. За постигането на предвидените финансови резултати има реални възможности. Те са обусловени от динамичното развитие на нашата икономика и всемерното използване на научно-техническия прогрес. Благоприятно отражение ще оказва по-нататъшното развитие на социалистическата икономическа интеграция, всестраниното сближаване на нашата страна със Съветския съюз, взаимноизгодното международно сътрудничество.

Всички министерства и ведомства трябва да положат сериозни усилия, да мобилизират резервите в народното сто-

панство и да осигурят максимално повишаване на производителността на труда, намаляване на материалните разходи, подобряване на качеството на продукцията.

Необходимо е строго и безусловно да се изпълняват изискванията, поставени от Единадесетия конгрес, от Юлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия и лично от другаря Тодор Живков, за решително подобряване дейността на органите на социалното управление, за коренен прелом в качеството на работата на всички звена на икономиката и обществената дейност, за провеждане на режим на икономии и укрепване на финансовата дисциплина.

Нашата работническа класа, трудовото селячество и народната интелигенция имат вече богат опит и умение да мобилизират и използват всички резерви в икономиката и те ще ги мобилизират и за изпълнение на основния лозунг, издигнат от партията за периода на седмата петилетка: „Ефективност и качество — качество и ефективност“.

Изпълнението на бюджета за 1977 г. ще представлява нова крупна крачка в изграждането на развито социалистическо общество в нашата прекрасна родина — Народна република България.

От името на правителството моля да одобрите проекта на бюджета. *(Ръкопляскания)*

Благодаря за вниманието.

Председател д-р Владимир Бонев: Двадесет минути почивка.

(След почивката)

Председателстващ Милко Тарабанов: Другарки и другари народни представители, продължаваме заседанието. За съдоклад от името на Комисията по общественоекономическото развитие има думата др. Георги Андреев, заместник-председател на комисията.

Георги Андреев: Другарки и другари народни представители! На Седмо Народно събрание предстои да вземе едни от най-важните си решения през своя мандат — да приеме законите за единния план на общественоекономическото развитие през седмата петилетка и 1977 г. и закон за бюджета. Предстои да се утвърдят от народните представители най-важните жалони, които ще характеризират дейността на държавните институти и обществените организации за всестраниното развитие на икономиката и социалната политика, за материалното и духовното извисяване на нашия народ.

Изхождайки от изключителната важност на тази дейност, работните органи на българския парламент съвместно със съветите към Държавния съвет извършиха твърде полезна работа:

председателите на комисиите участваха при обсъждането на проектоплана в Министерския съвет;

проведоха се съвместни заседания на постоянните комисии със съветите на Държавния съвет, на които бяха изслушани доклади от представители на Държавния комитет за планиране и Министерството на финансите, от ръководители на министерства и ведомства;

създадоха се работни групи към постоянните комисии, които извършиха редица проверки и консултации в някои комплекси, министерства и комитети;

редица народни представители изпратиха писмени предложения, целещи по-нататъшното усъвършенствуване на вношения за обсъждане проектоплан.

В цялата предварителна дейност участваха по-голямата част от народните представители и много специалисти.

Тази дейност потвърди правилната линия, дадена от др. Тодор Живков, за изграждането на комисиите на функционална основа, за тясно сътрудничество със съветите на Държавния съвет.

Ние не сме в състояние да посочим в този съдоклад всички констатации и предложения, които бяха направени в обсъжданията. Тях ще ги представим на Министерския съвет, на Държавния комитет за планиране, на съответните комплекси, министерства и ведомства, за да ги имат пред вид. Тук ще се спрем на някои от най-важните.

За подхода при съставянето на проектоплана

Всички комисии и народни представители, взели участие в обсъжданията, единодушно подчертават, че:

проектите на единния план и бюджета са в съответствие с решенията на Единадесетия конгрес на партията, Юлския пленум на ЦК на БКП и указанията, дадени от др. Тодор Живков;

проектите гарантират изпълнението на основния лозунг на Единадесетия конгрес „Ефективност и качество — качество и ефективност“. Ресурсите на страната се разпределят и насочват преди всичко според ефективността, която се достига. Проведена е линия на концентрация на капиталните вложения и на бързо обновяване на основните фондове чрез модернизация и реконструкция, осигурява се по-пълно използване на вече създадените производствени мощности;

предвидено е да се извършат значителни прогресивни изменения в цялостната и многостранната структура на обществото;

проведена е линия на чувствително намаляване дела на материалните и трудовите разходи в съвкупния обществен продукт и за намаляването на административно-управленческия апарат съгласно политиката, утвърдена от конгреса и Юлския пленум;

широко е използван научният потенциал за изясняване тенденциите на развитието на народното стопанство и са осигурени условия за успешно внедряване постиженията на научно-техническия прогрес;

проектът е разработен на основата на координация на плановете със Съветския съюз и другите братски социалистически страни — членки на СИВ, и дългосрочните спогодби, което осигурява по-нататъшната всестранна интеграция на нашата страна със Съветския съюз.

Съществено значение за съставянето на държавния план имаше приложението на програмно-целевия подход и на мултипликационния метод, които повдигат цялостно нивото на плановата работа. Това позволи да се огледат, оценят и подобрят решенията за пропорциите на ешалонизирането на потоците, както и за пропорциите в технологическата последователност и свързаност на производството в неговата концентрация и специализация.

Огромна работа за съставяне на напрегнат и реален план беше извършена от Министерския съвет, от Държавния комитет за планиране, от другите функционални министерства и ведомства, от стопанските министерства и от околните народни съвети.

Другарки и другари народни представители! Ние изслушахме аргументирания доклад на председателя на Министерския съвет др. Станко Тодоров, с който правителството обосновава внесените законопроекти.

Комисиите подкрепят единодушно заложените в законопроектите темпове и пропорции за развитието на българската икономика като напълно реални и необходими за възхода на нашата родина. Планът за седмата петилетка осигурява високи и стабилни темпове за икономическия растеж и социалния напредък, характерни за нашето развитие след Априлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия от 1956 г. И с плана за тази петилетка България ще продължи да заема едно от първите места в света по темпове на увеличаване на националния доход, на обема на продукцията, на капиталните вложения и на интензификацията на икономиката.

В разискванията на комисиите беше обърнато внимание на някои особено важни въпроси.

За използването на основните фондове

В разработките на плана по министерства и за цялото народно стопанство правилно е отделено значително място на обновяването и разширяването на основните фондове. Динамичното развитие на народното стопанство се осигурява и чрез по-пълното натоварване на производствените мощности. Набелязани са мерки за преминаване на двусменен и трисменен режим на работа, както и за използване на мощностите 6 и 7 дни в рамките на петдневната работна седмица.

През седмата петилетка ще се реши един съществен въпрос на нашето икономическо развитие — да се осигури повишаване на фондоотдаването. Това е голяма и особено важна задача, която комисиите всецяло подкрепят. Необходимо е да се отбележи обаче, че в това отношение все още се работи твърде трудно. Ето защо правилно ще бъде комплексите, министерствата, стопанските обединения и окръжните народни съвети още веднъж да насочат своето внимание към най-рационалното използване на застроените, но неизползувани площи в нашата страна. По оценка на Държавния комитет за планиране и Българската народна банка сега в страната има над 250 хил. м² застроени площи, които с малко средства могат да се преустроят и модернизират, като се използват за производствени цели и социални мероприятия.

Необходимо е да се осигури ускорено усвояване на мощностите и достигане на проектните технико-икономически показатели във всички предприятия, както и да се разработят допълнителни мероприятия за най-пълно използване на скъпи и високо производителни машини, някои от които продължително време бездействуват.

За използването на трудовите ресурси

Много мероприятия са набелязани, особено след Юлския пленум, за значително подобряване на използването на трудовите ресурси в нашата страна. Вземат се мерки за оптималното разпределение на тези ресурси между отделните сфери и отрасли в народното стопанство, за най-пълно използване на вътрешносменното работно време, за привличане на пенсионери и учащи се в материалното производство.

Комисиите констатира, че все още има министерства, стопански обединения и комбинати, които подхождат по старому към този първостепенен въпрос. От проучванията, които извършихме, се установява, че резервите са по-големи от заложените в плана. Констатира се, че загубите от вът-

решиносменното работно време, безпричинните отсъствия, закъснения и престои са значителни. На тази основа не бяха приети от комисните за целесъобразни изискванията на някои министерства за увеличаване числеността на персонала.

Подкрепяме поставената в плана важна задача — прирастът на националния доход да се осигурява в последните години на петилетката сто на сто за сметка на обществената производителност на труда. Констатира се обаче, че не всички комплекси, министерства и ведомства предвиждат ефективни мероприятия. Особено малко са мероприятията, свързани с повишаване квалификацията на ръководните и изпълнителските кадри.

За суровините, материалите и горивата

Третият основен въпрос, на който комисните и работните групи обърнаха сериозно внимание, е най-рационалното и пестеливо използване на суровините, материалите, горивата и енергията. В петилетния и годишния план са залегиали съществени мероприятия, които осигуряват обвързката на производството с необходимите материали и утвърждават линията за намаляване на тези разходи при увеличаване на националния доход. Наред с това обаче констатира се, че през първата година на петилетката се допускат съществени слабости, които се отразяват отрицателно върху производството.

Преди всичко трябва да се държи сметка за това, че планът за материалното снабдяване е обвързан с производството, като са включени и новите мощности. Наред с това все още не всички проектанти, конструктори и технолози са се заели с нужната сериозност и оперативност да водят борба за снижаване на материалните разходи. Сг тяхното ново отношение народното стопанство очаква твърде много. Комисните препоръчват решително да се подобри планирането и реализирането на разходните норми, които трябва да доведат до равнището на най-развитите страни. Наложително е да се води непримирима борба срещу всеки, който нарушава прогресивните плановоразходни инорми, срещу всеки, който допуска преразход на суровини и материали.

В разискванията беше обърнато внимание и на обстоятелството, че наред с борбата за икономии трябва да се вземат мерки за ритмичното и навременно снабдяване на предприятията със суровини и материали, да се усъвършенствува снабдителната система. Необходимо е да се подчертае, че някои стопански обединения и предприятия не изпълняват задълженията си за ритмично производство на суровини и материали и създават сериозно напрежение в народното сто-

панство. Комисиите считат, че възискателността към ръководителите на такива обединения и предприятия не е достатъчна.

Решително трябва да се подобри цялостното събиране и оползотворяване на вторичните суровини, така както е решен този проблем в развитите и богати страни.

Бяха направени предложения за допълнителни мерки по увеличаване производството на метали, електроенергия и строителни материали. Смятаме, че в рамките на капиталните вложения и с насрещните планове някои от тези въпроси могат да бъдат решени.

По някои проблеми на материалното производство

Комисиите напълно одобряват предвидените темпове на развитие на материалното производство. Осигурява се преимуществен ръст на промишлеността, за която цел се отделят близо 12 милиарда лева капитални вложения. С предимство ще се развиват отраслите, които осигуряват техническото превъоръжаване и суровинната база на страната — енергетиката, черната металургия, машиностроенето и химическата промишленост.

Същевременно се обръща внимание на това, че трябва да се засили работата на министерствата и ведомствата за разнообразяване на асортимента на продукцията, като особено внимание се обръне на производството на стоки за износ и стриктното изпълнение на кооперираните доставки. Специално внимание да се отдели за повишаване качеството на стоките. В плана е заложен значителен ръст на относителния дял на продукцията с оценка „К“ и „I“, но като се има пред вид, че редица крупни предприятия се модернизират с най-нова техника и технологии, необходимо е при разработването на насрещните планове още през 1977 г. да се обръне особено внимание за по-нататъшното повишаване на качеството.

Селското стопанство и през настоящата петилетка ще има сериозен дял в развитието на икономиката и за повишаване благоденствието на народа.

В проектоплана правилно е отразена политиката на партията за повишаване ефективността на селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост главно по пътя на реконструкцията и модернизацията на основните производствени фондове. Наред с това комисията препоръчва на Националния аграрно-промишлен комплекс да набележи допълнителни мероприятия, които да осигуряват цялостното прибиране на реколтата, съхраняването, преработката и използването на готовата продукция; да се усъвършенствува дейността за пълното и широкото внедряване на системи от ма-

шини и цели технологични линии за комплексната механизация в растениевъдството и животновъдството. Комисиите препоръчват на Държавния комитет за планиране и Министерството на земеделието и хранителната промишленост да прегледат още веднъж как се осигурява цялостното изпълнение на постановлението за механизаторите и особено създаването на необходимата база за обслужването им. По-пълно решение следва да намерят въпросите за складовото и хладилното стопанство.

Необходимо е да се полагат по-големи грижи за развитието на личното стопанство, като се задоволяват по-пълно неговите потребности от фураж, семена, торове и др.

Редица предложения са направени за усъвършенстване на плана по развитието на транспорта и съобщенията.

Трябва да се отбележи, че за транспортната система се отделят значителни капитални вложения. Главната задача сега е те най-ефективно да се усвоят.

През седмата петилетка са набелязани редица мероприятия за развитие на строителното производство. Комисията изтъква, че са правилни мерките за съкращаване времетраенето за изграждане на производствените обекти — на 2—3 години, а за обектите от непроеизводствената сфера — на 1—2 години.

Назряла социално-икономическа потребност е рязко да се намали незавършеното строителство, като капиталните вложения се концентрират върху решаващите обекти. Комисията обръща внимание на строителния комплекс и инвеститорите върху следните по-главни въпроси:

да се осигури по-голяма синхронизация на строителното производство със сроковете за доставка на оборудването;

да се осъществи изпълнението на националната програма за жилищното строителство, като се спазват изискванията за ускорено изграждане на жилищата средно в срок от шестосем месеца, подобряване структурата на жилищния фонд, ускоряване развитието на новите технологии, обзавеждането на апартаменти и др. В тази връзка следва да се обмислят нови форми и начини за по-активното участие на гражданите в изграждането на жилища, като се използва натрупаният в това отношение опит.

Необходимо е съответните министерства и ведомства да отделят повече внимание за решително подобряване на работата по проектирането, за да може да се осигури във възможната максимална степен количеството строителни материали и монтажната работа.

За опазване на природната среда

Комисията по охрана на околната среда и Съветът по опазване и възпроизводство на природната среда на Дър-

жавния съвет обстойно обсъдиха раздела „Опазване на природната среда“ на единния план за обществено-икономическото развитие през седмата петилетка.

Те оценяват като голяма крачка напред значителното завишаване на средствата, предвидени за тази цел — 810 млн. лв., и смятат, че е реализирана линията за концентрация на средствата с цел да се постигне определен максимален резултат.

Наред с това комисията предлага да се обсъдят още веднъж размерът и насочеността на средствата за пречиствателни станции в някои градове, пречистването или претовариването от замърсяването на реките Вит, Арда, Янтра, Камчия, Струма и Марица. Ние сме на мнение, че е правилно някои от тези въпроси да се решават в рамките на предвидените средства, чрез известно преразпределение, а други — с годишните планове. Трябва да се има пред вид, че не липсва на средства, а тяхното усвояване е главният проблем в тази област. През шестата петилетка не бяха усвоени предвидените средства за опазване и възстановяване на природната среда, не се усвояват и през настоящата година. Комитетът по опазване на природната среда съвместно със съответните министерства и ведомства и окръжните народни съвети трябва да организират най-ефективното и навременно използване на отпусканите средства.

За по-нататъшно повишаване на народното благосъстояние

В предложените законопроекти е отразена дълбоката грижа на партията за изпълнение на девиза „Всичко за човека, всичко в името на човека“, което е смисъл и върховна цел на многостранната дейност на партията. Комисията по социалната политика и по духовните ценности, както и съответните съвети на Държавния съвет отбелязаха със задоволство, че средствата, предвидени в плана за тази цел, значително нарастват. Много по-смело се решават редица основни въпроси, свързани с благоденствието на българския народ, като: ускорено строителство на жилища и детски заведения, подобряване условията на труда, разширяване на материално-техническата база на културата, изкуството и средствата за масова информация, безопасността на труда, общественото обслужване и др.

С проектоплана се предвижда по-нататъшното нарастване на номиналните и реалните доходи на населението. Намираме, че правилно е поставено ударението върху повишаването на номиналната заплата в зависимост от количеството и качеството на труда.

Осигурява се значително разширяване на мрежата от детски заведения в съответствие с решенията на Единадесетия

конгрес на партията. Необходимо е обаче да се положат повече грижи за подобряване условията в някои от досега съществуващите детски заведения. Особено належащо е да се обсъди въпросът за увеличаване на дневния оклад в детските заведения.

Значителни средства се отделят в системата за обществено обслужване, която трябва да постигне утвърдените от конгреса нормативи за комплексно задоволяване потребностите на населението от услуги и за издигане културата на обслужването. Решителни мерки са взети за ликвидиране съществуващия недостиг от някои стоки за населението, както и за повишаване на тяхното качество и обогатяване на асортимента. Рязко ще се увеличи битовото обслужване. Особено бързо ще нараснат някои битови услуги, свързани с облекчаването на домакинския труд.

Предвидените средства за здравеопазването отговарят на възможностите на нашата страна на сегашния етап от нейното развитие. Необходимо е да се отдели по-голямо внимание на ефективността при усвояване на тези средства, като те се насочат предимно към профилактиката и за борба с масовите заболявания.

В плана са заложили солидни материални предпоставки за развитие и процъфтяване на културата и изкуството, за разширяване достъпа на народа до духовните ценности.

През седмата петилетка ще се усъвършенствува образователната система и в основни линии ще завърши преходът към всеобщо средно образование.

Предвидените капитални вложения на комплекса „Художествено творчество, културна дейност и средства за масова информация“ ще съдействуват за решаване на някои важни проблеми през седмата петилетка.

Наред с това трябва да се подчертае, че редица народни представители правят конкретни предложения за увеличаване на инвестициите в непроеизводствената сфера. Техните предложения и предложенията на някои комисии възлизат на повече от 200 милиона лева допълнителни капитални вложения. В основната си част това са предложения, които не могат да се реализират на този етап от нашето развитие. Някои от тях не е доказано, че са целесъобразни, и бяха отхвърлени от комисииите.

Другарки и другари народни представители! На вниманието на Народното събрание е представен и законопроект за бюджета на Народна република България за 1977 г.

Комисията подкрепя предвидените приходи и разходи и особено това, че разходите са по-малко от приходите с 20 млн. лв.

Проектът на държавния бюджет е разработен на основата на показателите на единния план за общественоекономи-

ческото развитие и е съобразен с изискванията на механизма за управление на икономиката. В бюджета е приложен принципът, според който стопанските комплекси и отрасловите министерства финансират цялата си дейност със собствени средства и банкови заеми. Началата на самофинансирането са доразвити с това, че в себестойността са отнесени разходите за издръжка на централните управления на стопанските министерства и организации.

Най-същественият приходоизточник — 37 на сто от бюджета — е свързан с печалбата на стопанските комплекси и министерства и институтите от финансово-кредитната система. Значителни са постъпленията от данъка върху оборота — 31 на сто.

Основните средства в разходната част на бюджета са насочени към финансирането на народното стопанство — 42,5 на сто, а за развитие на културни мероприятия — 37,5 на сто.

Бюджетът на народните съвети за 1977 г. предвижда увеличение с 9,6 на сто и възлиза на 2206 млн. лв. Преобладаващата част от средствата на тези бюджети ще се изразходва за финансиране на мрежата от учреждения по просветата, здравеопазването и културата, за комуналното стопанство и за благоустройствените мероприятия на населените места.

Комисиите обръщат внимание на ръководителите на Националния аграрно-промишлен комплекс, Националния строителен комплекс, Министерството на химическата промишленост, Министерството на снабдяването и държавните резерви и на Комитета за отдих и туризъм, че трябва да разкрият с още по-голяма настойчивост и организаторска работа допълнителни резерви, за да могат да решат успешно проблемите, свързани с платежоспособността на тези ведомства.

Другарки и другари народни представители! При разискванията в комисиите беше отделено значително място на организаторската работа, която трябва да извършат ръководителите на стопанските комплекси, министерства, обединения и комбинати, за да преизпълнят плана и бюджета за следващата година.

Сега всеки ръководител и изпълнител, всеки колектив трябва да положи максимални усилия за претворяване в живота големите задачи, поставени в плана за седмата петилетка, както и в плановете за отделните години от петилетката. Непрестанно внимание трябва да се обръща за по-нататъшното всестранно укрепване на дисциплината. Големи възможности за мобилизиране на всички резерви за следващата година ни дава фактът, че планът и бюджетът се при-

емат два месеца преди настъпването на 1977 г. — достатъчно време за създаване на пълна мобилизация на трудещите се в нашата страна.

Необходимо е народните представители да станат още по-активни организатори за реализиране политиката на партията и правителството, за изпълнение и преизпълнение на единния план за общественоеикономическото развитие през петилетката и за 1977 г. Те трябва да дадат своя голям принос за мобилизиране на трудещите се в битката за разкриване на резервите в нашата икономика, за широкото приложение на смелите предназначения на Единадесетия конгрес и Юлския пленум. Това изисква от нас народното доверие, това е наша върховна повеля!

Комисиите призовават народните представители да гласуват за предложените законопроекти.

Наред с това Комисията по общественоеикономическото развитие и Законодателната комисия предлагат в текста на законопроекта за единния план за общественоеикономическото развитие на Народна република България през годините на седмата петилетка (1976—1980 г.) да се направят следните изменения:

1. В чл. 2, ал. 1 точка 4 да се обособи в самостоятелна ал. 2 със следната редакция:

„(2) Общият обем на селскостопанската продукция през седмата петилетка да се увеличи с 20 на сто в сравнение с шестата петилетка. Производителността на труда в селското стопанство да нарасне с 40 на сто.“

Точка 5 на ал. 1 да стане точка 4, а алинеи 2 и 3 на чл. 2 от законопроекта да станат съответно алинеи 3 и 4.

С предлаганата поправка в редакцията на точка 4 от чл. 2 на законопроекта и структурното изменение в чл. 2 се внася по-голяма определеност и точност относно показателите, които трябва да се достигнат в областта на селското стопанство. Уточнява се, че те ще се отнасят не до постигнатото през 1975 г., а в сравнение с шестата петилетка.

2. Алинея 1 на чл. 8 да се допълни и да добие следната редакция:

„(1) Да се ускори повишаването на ефективността в народното стопанство чрез по-пълното използване на интензивните фактори: усъвършенстване структурата на производствата и дейностите и техническото им равнище, подобряване качеството на продукцията и установяване строг режим на икономии, повишаване производителността на труда и по-пълното използване на материалните и трудовите ресурси.“

С предлаганото допълнение между интензивните фактори, определени в закона, чрез по-пълното използване на които

ще се получи повишаване на ефективността на народното стопанство, се посочва и подобряването на качеството на продукцията.

3. АLINEЯ 8 на чл. 9 да придобие следната редакция:

„(8) Да се провеждат мероприятия за опазване и възстановяване на природната среда, като средствата за тази цел възлизат на 810 млн. лв.“

С предлаганата нова редакция на тази алинея се посочват всичките средства, които през седмата петилетка ще бъдат заделени за провеждането на мероприятията за опазване и възстановяване на природната среда, а те са значително повече от посочените в законопроекта, отнасящи се само до капиталните вложения. Разликата е чувствителна и е необходимо в закона да се посочи действителната сума, която ще се изразходва за тези мероприятия.

В законопроекта за бюджета на Народна република България за 1977 г. комисните предлагат заглавието „Заклучителни разпоредби“ да стане „Допълнителни и заключителни разпоредби“, като се създаде нов параграф 1 със следното съдържание:

„§ 1. Министерският съвет да разпредели републиканския бюджет по министерства и други ведомства“, а параграф единствен на законопроекта да стане § 2.

Изменението в заглавието се налага поради създаването на новия параграф. Текст, подобен на предлагания § 1, с който се овластява Министерският съвет да извърши подробното разпределение на републиканския бюджет по министерства и ведомства, се съдържа в законите за бюджета и за минали години. Той отразява досегашната практика. Поради това такъв текст трябва да има и в закона за бюджета на Народна република България за 1977 г.

Ние призоваваме народните представители да гласуват и за предложените изменения в законопроектите.

Председателстващ Милко Тарабанов: Преминаваме към изказвания по законопроектите.

Думата за изказване има народният представител Мишо Мишев.

Мишо Мишев: Другарки и другари народни представители! На настоящата сесия на Народното събрание е внесен за обсъждане проектопланът за общественоеикономическото развитие на Народна република България през седмата петилетка и 1977 г.

Достойнство на предлагания проект е, че той осигурява успешно и пълно изпълнение на задачите, поставени от Единадесетия конгрес и съответствува на изискванията на Юл-

ския пленум на Централния комитет, на новия подход в осъществяването на икономическата и социалната политика на Българската комунистическа партия.

Главната отличителна черта на проектоплана е ясният курс към ефективност и качество. За това говори предвиденото нарастване на националния доход общо за петилетката с 49,5 на сто при средногодишен темп 8,4 на сто. Трябва да подчертаем, че тези ускорени темпове, които са едни от най-високите в света, ще бъдат осъществени при достигната солидна изходна база. Планира се обществената производителност на труда да нараства средногодишно общо на 8,4 на сто, а самата промишленост — на 12 на сто, което означава, че в края на петилетката целият прираст на националния доход у нас ще се осигурява от нарастването на обществената производителност на труда.

Материалните разходи за производството на 100 лева национален доход през 1980 г. ще се намалят с 8,2 пункта. За периода ще бъде намалена средно себестойността на продукцията с 12 на сто, а рентабилността, изразена чрез печалбата на 100 лева производствени фондове, ще нарасне от 6,86 на 16,14 лв. Обемът на промишлената продукция през петилетката се предвижда да нарасне с 58,6 на сто, като при това относителният дял на продукцията с оценка „К“ и „1“ да достигне през 1980 г. 53 на сто.

Както се вижда от основните показатели за обществено-икономическото развитие на страната, се предлага Народно събрание да утвърди план, който осигурява динамично и устойчиво развитие на нашата икономика през следващите години. С това ще бъдат създадени реални предпоставки и условия за ускоряване изпълнението на мероприятията за повишаване жизненото равнище на народа, за по-нататъшно развитие и утвърждаване на социалистическия начин на живот.

С планираните високи темпове на социално-икономическото развитие през следващите години Народна република България ще бъде достоен партньор на страните — членки на Съвета за икономическа взаимопомощ, който сега е най-динамичната икономическа сила в света. През изтеклите пет години страните от СИВ реализираха три пъти по-големи темпове на нарастване на националните доходи в сравнение с най-развитите европейски капиталистически страни. Несъмнено през настоящото петилетие ускореното развитие на братските социалистически страни ще бъде още по-динамично.

Както се вижда, нашите бързи устойчиви темпове на икономически растеж, социален напредък, стабилност, ритмичност и пропорционалност в нашето развитие продължават. Това особено ярко изпъква днес на фона на тежката,

задълбочаваща се и непреодолима тотална криза на капитализма, на фона на стагнациите и рецесиите в капиталистическия свят, където хищническата експлоатация на монополите непрекъснато смучат и прехвърлят тежестите на катаклизма на капиталистическата система върху плещите на трудещите се от капиталистическите страни. Те са поставени пред угрозата за спадането на производството, пред валутния хаос, галопиращата инфлация, от намаляването на покупателната способност на заплатите и поскъпването на живота. Това изостря непрекъснато противоречията между труда и капитала, разширява се фронтът на класовата борба, засилва се стачното движение, единоедействието и сплотеността на световното комунистическо, работническо движение и национално-освободителното движение.

Другарки и другари! Ние определено считаме, че планът е реален и изпълним, защото все още не са мобилизирани напълно огромните резерви, които се съдържат в нашата икономика. Убедително доказателство за наличието на неизползувани крупни резерви и възможности даде Юлският пленум и приетите целеви програми за икономии на суровини, на материали, за намаление на незавършено строителство, за ускоряване обръщаемостта на оборотните средства, за снижение себестойността на селскостопанската продукция, за по-ефективно използване на обществените фондове, за икономия на валута и други. Това показват и разработките на редица министерства и стопански организации по приложението на мултипликационния подход в различните области на националния икономически комплекс.

Сигурна гаранция за изпълнението на плана е готовността на милионите трудещи се да го претворят в живота, по-расналата политическа и трудова активност, знанията и опитът на работническата класа, трудещите се селяни, ръководните кадри и специалистите, монолитно сплотени около Централния комитет на партията. Гаранция за това е неразривният ни братски съюз и всестранно сближаване с великата страна на строящия се комунизъм, непрекъснато задълбочаващата се социалистическа интеграция, взаимопомощ и сътрудничество между страните от социалистическата общност.

Разработването на петилетния план продължи повече от две години и премина през много етапи. Неговите параметри бяха очертани от Единадесетия конгрес на партията след всенародно обсъждане и единодушна подкрепа от всички трудещи се. Именно това ни дава основание да считаме, че предлаганият проект отговаря на интересите на работническата класа, че той ще бъде възприет от нашия народ, че той ще стане негова съдба и кръвно дело. Искам да отбележа, че при разработването на проектоплана на всички равнища със свои мнения и предложения активно участие взеха Българ-

ските професионални съюзи. Непосредствено преди внасянето в Народното събрание проектопланът още един път бе обсъден съвместно от Бюрото на Централния съвет на Българските професионални съюзи и колегиума на Държавния комитет за планиране.

Ние изцяло и безрезервно подкрепяме проекта на единния план за общественно-икономическото развитие на Народна република България през седмата петилетка и за 1977 г. с твърдото убеждение, че той ще изведе нашата страна на нови позиции в борбата за изграждането на развито социалистическо общество, че с него ще се реализира главната социално-икономическа задача на седмата петилетка неотклонно да се осъществява линията на партията за пълното задоволяване на материалните и духовните потребности на народа.

За Българските професионални съюзи няма по-важна и по-отговорна задача от борбата за изпълнение на плана по всички показатели. Ето защо големите задачи, които поставя проектопланът, са конкретна програма за действие на всички профсъюзни органи и организации, основен критерий за оценка на нашата профсъюзна дейност. Ние добре разбираме, че изпълнението на плана ще бъде свързано с преодоляването на редица трудности, ще изисква пълна мобилизация на силите и напрегната работа от всички.

Къде според нас трябва да се съсредоточат главните усилия?

На първо място, необходими са действени мерки за осигуряване максимално използване на съществуващите производствени мощности. Сега ние имаме производствени фондове за над 32 млрд. лв. През седмата петилетка се предвижда да влязат нови 31 млрд. лв. основни фондове, в това число 22,4 млрд. лв. в сферата на материалното производство, като 68,3 на сто от тях ще бъдат насочени за модернизация, реконструкция и разширение. Това е почти удвояване на техническата база за производството, което поставя много сериозни проблеми пред инвестиционната политика, проектирането и строителството. Единадесетият конгрес и Юлският пленум дадоха ясни и точни насоки за приложението на нов подход в тази сфера.

Очевидно е, че ако не се изпълни тази напрегната строителна програма, ако не се въведат в срок пусковите обекти, ако не се извърши навреме реконструкцията и модернизацията, ще се създадат огромни трудности при изпълнението на напрегнатия план. Всичко това налага бързо да се преустрои организацията на строителното производство в съответствие с новите изисквания, да се заработи с пълна сила още отсега на решаващите обекти, да се съкращава обемът на незавършеното строителство, да се съкращават пуско-

вите срокове, по-бързо да се реконструират действащите мощности. Изпълнението на тези задачи в строителството изисква решително подобряване на организацията, оптимално концентриране и най-пълно използване на техниката и хората. Необходимо е да се постигне пълна съгласуваност, единодействие и отговорност, строг ред и дисциплина в този сектор.

Аз искам да посоча само един видим недостатък в организацията на строителството. Например приложението на метода на Злобин — много ефективен съветски метод, по който сега работят от две години едва 225 бригади. Основна причина за мудното внедряване на този ценен метод е липсата на стройна организация в строителното производство, недостатъците в икономическата и техническа подготовка на обектите, необезпеченост, неритмично снабдяване. Поради това стопанските и профсъюзните ръководства не могат да устоят на договорите с бригадите и затова се въздържат от повсеместното внедряване на почина.

Предельно ясно е, че съдбата на изпълнението на плана ще се реши чрез най-пълното използване на производствените мощности. Това е вторият проблем. Ние сега обаче сме на едно от последните места по използване на мощности в социалистическия лагер и по коефициента на сменност.

Практиката изобилствува с примери, когато високопроизводителна техника, скъпи и дефицитни машини и съоръжения работят на една смяна, и то непълно някъде или пет дни в седмицата. Ние не можем повече да се примиряваме с това положение, нужни са решителни и твърди мерки, за да се изпълни препоръката на Единадесетия конгрес за преминаването на широк фронт към шест-седемдневно използване на основните машини и съоръжения в условията на петдневната работна седмица и въвеждане на дву- и трисменен режим на работа в предприятията с прекъсваем производствен процес. В това отношение особено полезен е починът на колектива на завод „Найден Киров“ — Русе. Този почин го последваха 1300 предприятия в България. Но в същото време не се постига чувствително увеличаване на сменността и подобряване режима на използване на оборудването. Защо се получава така?

Една от основните причини е, че внедряването на този почин не се постави на планова основа, не стана задължителна практика. Илюзорно е, другари, да смятаме, че само по инициатива на трудовите колективи може да се увеличава сменността и подобрява режимът на работата на оборудването, без по планов ред да се осигуряват допълнително необходимите суровини и материали, да се обезпечи смяната, да се обезпечи пласмент на продукцията и всички други условия за нормална работа в нощните смени и почивните дни.

Освен това е необходимо да се разработват и прилагат гъвкави графици и режими, съобразени изцяло с работата на сродните, близките и кооперираните предприятия, както и с режима на работа в обслужващата сфера и спецификата на условията на труда.

Приложението на тази инициатива няма да има никакъв смисъл там, където не са натоварени и съществуващите смени, както и там, където тя се внедрява, без да се поема допълнителен обем продукция и услуги.

Разработеният проектоплан има насоченост към решаването на този проблем и бих казал това е новото в плана, като се предвижда към 1980 г. да се постигне минимум двусменен режим на работа във всички отрасли на народното стопанство. В резултат на това фондоотдаването, измерено посредством произведения национален доход на 100 лв. основни производствени фондове, се предвижда да се повиши с 3,8 пункта. Тука трябва да кажем, че това не са пределните възможности в тази насока, че тук има още резерви, които ние заедно с правителството сме длъжни да приведем в действие.

Второ. От изключителна важност за изпълнението на плана е доколко ефективно ще използваме живия труд, работното време.

За първи път в плана са разработени конкретни задания за подобряване използването на работното време. Предвижда се в промишлеността използването на вътрешносменното работно време през периода на седмата петилетка да се повиши с близо 8 пункта, в строителството — със 17 пункта, а в транспорта — с над 6 пункта. Целодневните загуби на работно време на един работник се предвижда да бъдат намалени с 8,5 дни в промишлеността, с 13,1 дни в строителството и т. н.

За използването на тези огромни резерви за повишаване обществената производителност на труда ще бъде необходимо повсеместно въвеждане на научна организация, най-рационална организация, решително усъвършенстване нормирането на труда, подобряване на трудовата дисциплина и условията на труда. Без научна организация на труда на всяко работно място, във всяко производствено звено и предприятие е невъзможно да се стъпи здраво на педала на тая производствена база и най-рационално да се използва трудът на хората, ритмично да се изпълняват производствените задачи. За съжаление, другари, това е един подценен въпрос от някои стопански кадри, които забравят, че главната производителна сила и решаващият фактор в производството е човекът и организацията на неговия труд.

С особена острота пред нас стои въпросът за укрепването на дисциплината като един от най-важните фактори за осигу-

гуряване изпълнението на стопанските задачи. Състоянието на дисциплината, оценено с високите критерии на Юлския пленум, недвусмислено показва, че досегашната работа в това отношение, включително и от профсъюзите, не е достатъчно ефективна и напълнителна. Крайно време е да сложим жар под краката на всички ония, които недобросъвестно се трудят, лошо използват работното време, машините и съоръженията, преразходват материали, допускат брак, рушат трудовата и технологическата дисциплина.

Профсъюзите са твърдо решени да активизират своята работа и борба срещу недисциплинираните и недобросъвестните. Най-строга отговорност от тях, в съответствие с ленинските норми за поведение в обществото, ще търсят трудовите колективи. Трябва да е ясно, че такива хора не могат да разчитат на криворазбрана защита от страна на профсъюзите, защото всяка такава „защита“ е в разрез с интересите на работническата класа, на колектива и на обществото.

В тази насока се налага да засилим възискателността и да търсим конкретна отговорност не само от непосредствените изпълнители, а и от ръководните кадри и специалисти, когато по тяхна вина се разстройва организацията на производството и труда, престояват хората и машините, допуска се щурмовщина, извънреден труд, аварии и брак. Те също трябва да отговарят пред колектива за своята дейност, за допусканите от тях грешки и недостатъци. Или, както казва другарят Тодор Живков, нужно е да създадем такава обстановка, в която всеки, за всичко, пред всички да отговаря.

Юлският пленум на Централния комитет на партията обърна много сериозно внимание на проблемите по подобряване на условията и охраната на труда като важен фактор за повишаване на производителността на труда и като конкретен израз на грижата за социалистическия труженик. За радикалното решаване на този проблем през седмата петилетка бе разработена и приета като неразделна част и Националната програма по безопасността и хигиената на труда. Обезпокоителен е обаче фактът, че през 1976 г. средствата по тая програма през първото полугодие са усвоени едва 37 на сто, а капиталните вложения — само 19,4 на сто.

Сериозно изостават такива министерства като Министерството на химическата промишленост, Министерството на горите и горската промишленост, Министерството на електрониката и електротехниката, Министерството на строежите и архитектурата, Министерството на енергетиката и някои други, които са усвоили средства за трайно подобряване на условията на труда само 18 на сто. Има и такива случаи, като напр. ДСО „Автотранспорт“, което и досега не е утвърдило на поделенията си плановите показатели и сред-

ствата по охрана на труда. Министерството на земеделието и хранителната промишленост все още продължава да коригира и пренасочва средствата, предвидени за охраната на труда. Не се изпълнява планът за производството на технически линии, защитни средства и т. н.

Въпреки приетата национална програма и ясните решения на Десетия пленум на Централния съвет на Българските професионални съюзи продължават да се въвеждат в експлоатация нови или реконструирани предприятия и обекти, без да са създадени в тях условия за безопасен и хигиенен труд, без да са проведени набелязаните мероприятия по програмата за решително изменение на параметрите на работната среда.

Стига се до положението органите по охраната на труда да спират отделни предприятия, обекти и производства поради лоши условия и неизпълнена програма. От началото на годината нашите органи са спрели от работа над 4 хиляди неизправни и необезопасени машини и съоръжения, 140 технологични линии и работни места, повече от 40 предприятия, обекти и производства, в които има непосредствена опасност за здравето и живота на работниците. При това ние сме принудени да спираме производства и участващи от нови заводи, които са построени само преди 2—3 години.

В същото време продължават да се допускат много трудови злополуки, професионални заболявания и отравяния, от които народното стопанство понася големи загуби.

Голяма е вината и отговорността на профсъюзите за това състояние, на които, както е известно, са предоставени държавни функции в тази област. Все още нашата дейност не отговаря напълно на духа на партийните изисквания и на дадените ни права и големи отговорности.

Не трябва обаче да се забравя, че пряка отговорност за изпълнението на мероприятията по националната програма в своите системи носят министрите, генералните директори на стопанските организации и директорите на предприятията, проектантите, технолозите и конструкторите. Как може ново предприятие, току-що построено, да се превръща в душегубка.

Предвид на особената важност на проблемите по охраната на труда смятаме, че ще бъде правилно към чл. 9 от законопроекта за единния план за обществено-икономическото развитие на Народна република България през годините на седмата петилетка да се добави нова алинея със следното съдържание:

„Да се провеждат мероприятия за подобряване безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана, като за тази цел се отделят и стриктно се отделят и усвояват предвидените с националната програма средства.“

Към законопроекта за единния план за общественно-икономическото развитие на Народна република България през 1977 г. предлагаме да се включи нов член със следното съдържание:

„Министерският съвет въз основа на показателите по този закон и в съответствие с нормативните актове за усъвършенстване управлението на икономиката да утвърди нормативите, лимитите и показателите по национални стопански комплекси, стопански министерства и други ведомства и органи, както и задачите им за изпълнение на Националната програма по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.“

Трето. Един от основните и същевременно най-трудни проблеми с голямо икономическо, политическо, идеологическо и социално значение е проблемът за качеството на продукцията.

Ясно е, че през следващите години това ще бъде първостепенна задача на държавните, стопанските и обществените органи и организации, защото бракът и нискокачествената продукция не са нищо друго освен похабени материали и труд, разпиляна валута, празен ход на техниката.

Борбата за високо качество трябва да се води комплексно, по цялата верига на общественото производство, като особено внимание се обърне на работата на научните, конструкторските и технологическите звена, където се ражда всяко ново изделие и се предопределят неговите технико-икономически и качествени показатели. Необходимо е да се скъса с всякакви прояви на небрежност и техническа неграмотност, да се засили взискателността, компетентността и строгостта на контролните органи, да се мобилизират целите трудови колективи в битката за качеството.

В това отношение много може да допринесе внедряването на Лвовската комплексна система за управление на качеството върху основата на стандартизацията, която е една научно обоснована система, потвърдила своите предимства в съветската практика. Българските професионални съюзи считат за свой дълг да разгърнат още по-активна работа за повсеместното внедряване на системата. В тази насока предприемаме мерки както в отраслов, така и в териториален разрез и вече имаме определени постижения в редица предприятия и окръзи.

Трябва да кажем обаче, че тази система е сложна и не може да функционира както без активното участие на всеки член на трудовия колектив, така и без сериозна организационна и техническа подготовка и цялостно подобряване на производствената дейност. Тя се касае не само до отделния труженик, а до цялото управление на производството, засяга

пряката отговорност на специалистите и ръководствата и изисква качество от труда на всички отгоре до долу.

Напрегнатите показатели на плана и преди всичко тези за качеството на продукцията са тясно свързани с квалификацията на кадрите. В количествено отношение планът за повишаване на квалификацията се изпълнява. Що се отнася обаче до качеството на подготовката, резултатите са крайно незадоволителни. И през деветте месеца на тази година в редица отрасли и предприятия продължават да се допускат големи загуби на работно време, аварии на оборудването, непълно използване на машините и съоръженията, лошокачествена продукция и брак и в крайна сметка неизпълнение на плана поради недостатъчна квалификация на изпълнителските кадри.

Наложително е както държавните и стопанските ръководства, така и профсъюзните органи и организации коренно и незабавно да преустроят подхода си по професионалната подготовка на работниците, като по-добре се организират различните курсове, школи, работата на професионално-учебните центрове, да се проявява по-голяма възискателност и контрол за издигане равнището на учебния процес. Специални мерки трябва да се вземат за повишаване квалификацията и образователното равнище на преките ръководители на производствените звена — бригадири, майстори и други, от чиято работа твърде много зависи изпълнението на плана.

Другарки и другари народни представители! Най-непосредствената и изключително отговорна задача сега, след приемането на плана, е неговото своевременно разпределение и довеждане до трудовите колективи. В това отношение особено важно е да се преодолеят докрай досегашните слабости и недостатъци и да се осигури навсякъде цялостна подготовка за изпълнението на плана.

Сега в ръцете на министерствата, стопанските организации и окръзите е дадено всичко за реализацията на плана. Недопустимо е на отделни заводи да се спускат нереални и необвързани планове и след това да се искат корекции. И това е един от известните хитри пътища. Няма никакво основание да се поставят на колене отделни трудови колективи. Всеки пропуск в тази насока нанася непоправими вреди, създава трудности и излишно напрежение, отклонява вниманието на колективите и ръководствата от непосредствените задачи на производството.

Това налага министерствата и обединенията да скъсат с шаблона и механичния подход при разпределението на плана, по-пълно да се използват силите на научните институти, развойните звена и опита на трудовите колективи с оглед всички планови показатели реално да се обезпечат, ця-

лостно да се обвържат и да се създаде пълна яснота по тяхното изпълнение още преди започването на годината.

Планът трябва да се обезпечи изцяло с всички необходими ресурси и преди всичко със стриктно изпълнение на кооперираните доставки и ритмично материално-техническо снабдяване. Безпредметна и безрезултатна ще бъде борбата за по-добро натоварване на техниката, за по-добро използване на работното време и увеличаване сменността, ако продължават да се допускат престои поради недоставени навреме суровини, материали и полуфабрикати.

Много важно е също така да се приведат в действие лостовете на икономическия механизъм и на стопанската сметка. Преди да се критикува механизмът, както някои са свикнали, той трябва цялостно да се изучи и най-пълно да се приложи, за да могат да се видят реално преимуществата му и се отстранят евентуални дефекти.

На основата на утвърдените държавни планови задачи следва да се съсредоточат усилията на трудовите колективи, държавните, стопанските и профсъюзните ръководства за успешното приключване на държавно-обществения преглед по производителността на труда, най-пълно да се разкрият резервите и се съставят високоефективни насрещни планове. Повече от всякога сега се налага в съответствие с новите изисквания и новите задачи решително да се подобри организацията на провеждането на прегледа и се издигнат ролята и авторитетът на насрещния план. Това е най-сигурният път за дълбоко осъзнаване от милионите трудещи се големите задачи на плана и за превръщането им в убеждение и собствено дело на всеки работник и специалист.

Искам да ви уверя, другарки и другари, че под ръководството на партията Българските професионални съюзи ще вложат всички сили и енергия за нов подем на социалистическото съревнование, за висока ефективност и високо качество, за разгръщане на всенародна борба за икономии на материални, финансови, валутни и трудови ресурси, за подобряване качеството на продукцията. Няма никакво съмнение, че работническата класа, трудещите се, с още по-голям ентусиазъм ще встъпят в битката за изпълнението и преизпълнението на плана за 1977 г. и седмата петилетка. Те ще влязат в тази благородна битка с пълното съзнание, че това е борба за хляба на народа, за неговото прекрасно бъдеще.

Подкрепям законопроектите по плана и бюджета и ще гласувам за тях! *(Ръкопляскания)*

Благодаря за вниманието!

Председателствуващ Милко Тарабанов: Има думата за изказване народният представител Лалию Ганчев.

Лалю Ганчев: Другарки и другари народни представители! Едва ли има по-светло и съкровено чувство от щастието, което изпитваме ние, хората, принадлежащи към поколенията, взели участие в епичната борба на нашия народ, че сме съвременници и дейци на дълбоките социално-исторически преобразования, изменили коренно облика на нашата родина. Ние сме горди, че отдаваме своите сили през това забележително и вдъхновяващо двадесетилетие, последвало знаменателния Априлски пленум, когато Централният комитет на Българската комунистическа партия под талантливото и творческо ръководство на другаря Тодор Живков постави нови жалони по пътя на българите към комунистическото бъдеще. Заслужили сме с право удовлетворението, с което отчитаме, че в края на шестата петилетка Народна република България произведе 14 пъти повече обществен продукт, 55 пъти повече промишлена продукция и близо 9 пъти по-голям национален доход в сравнение с 1939 г.

Опирайки се на морално-политическото единство на нашия народ, Единадесетият конгрес на Българската комунистическа партия очерта магистралните насоки за по-нататъшното ни възходящо развитие по широкия друм на зрялото социалистическо общество, определи стратегическите задачи, които предстоят да бъдат решени в хода на седмата петилетка. Тяхното достойно реализиране, което се поде с успешното изпълнение на плана за 1976 г. — година първа на новата петилетка, насити с още по-голям оптимизъм и дръзновение трудовите делници на комунистите, на сдруженияте земеделци, на всички българи, които са устремени към мащабно материализиране на партийните предначертания.

На сегашната сесия на Народното събрание ние сме призвани да превърнем в закон тези партийни повеления, отразени в Основните насоки за развитието на страната през седмата петилетка, одобрени от Единадесетия конгрес на партията, доразвити и конкретизирани в решенията на преломния по своята същност и значение Юлски пленум на Централния комитет, в закон, който ще определи задачите и отговорностите на всички държавни органи и в крайна сметка на всеки социалистически труженик в периода до 1980 г.

Другарки и другари народни представители! Този период е от изключително значение за нашата обществено-икономическа революция. Седмата петилетка представлява нов, ярко изразен и динамичен етап в изграждането на зрялото социалистическо общество. С проекта на единния план, който обсъждаме, се осигуряват бързи темпове на развитие, благодарение на които нашата страна се нарежда на едно от първите места в света. Според предвижданията през седмата петилетка ще бъде произведен национален доход за над 93 млрд. лв., или толкова, колкото сме достигнали през по-

следните 9—10 години. Обемът на капиталните вложения ще възлезе на близо 31 млрд. лв., от които общо 70 на сто ще бъдат вложени в модернизиране, реконструкция и разширяване на материалното производство. В сравнение с равнището, достигнато през 1975 г., промишлената продукция ще нарасне с 55 на сто. Все по-централна и направо революционизираща става ролята на тежката индустрия — машиностроенето, електрониката, металургичната и химическата промишленост и енергетиката. Те ще преобладават в икономическата ни панорама.

С ускорени темпове ще продължи да се развива и селското стопанство. Въз основа на по-нататъшната концентрация и специализация на производството, на все по-мощното внедряване на промишлените технологии, на най-новите постижения в областта на селекцията и агрохимията, общият обем на селскостопанската продукция ще се увеличи според предвижданията с над 20 на сто, а производителността на труда с 40 на сто. Доминиращо направление в този важен отрасъл на нашата икономика ще бъде увеличаването на животинската продукция чрез разширяването на фуражната база и внедряването на най-ефективни технологии за отглеждане на животните. В края на 1980 г. селското ни стопанство ще разполага със завиден технически потенциал — около 150 хиляди трактора, приравнени към 15 конски сили, 24 хиляди комбайна и цели технологически линии. Ще се създадат и нови 2 милиона декара поливни площи, а други 2 милиона и 700 хиляди декара от наличните ще бъдат основно реконструирани. Предвидено е също така значително нарастване на употребата на химически торове — от 14,5 кг на декар през 1975 г. на 20 кг през 1977 г. и на 25 кг в последните години на петилетката.

Все по-скоро и многопосочно ще се развиват и леката промишленост, съобщенията, строителството, хранително-вкусовата промишленост, вътрешната търговия и услугите.

Такова неотклонно и стабилно развитие предлага оптимални предпоставки за най-пълно разгръщане на творческата енергия на социалистическата личност, за още по-цялостна изява на предимствата на социалистическия начин на живот и ще гарантира по-нататъшното повишаване на жизнено-то равнище на народа.

Ето защо от името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз заявявам, че ние напълно одобряваме законопроекта за единния план за обществено-икономическото развитие през седмата петилетка, както и плана и бюджета за 1977 г., които са неделима част от петилетната програма, и ще гласуваме за тяхното приемане.

Другарки и другари народни представители! Ние непоколебимо вярваме, че тази стимулираща програма е дълбоко

реалистична и изпълнима. Вярваме, защото проектът, който сега обсъждаме, е разработен съобразно утвърдения нов подход и приложението на мултипликационния метод, разработен е в съответствие с изискването ресурсите на страната да се насочат преди всичко според ефективността, а капиталните вложения се концентрират главно в модернизацията, реконструкцията и разширяването на основните фондове, като се дава преднина на най-новите постижения в областта на науката и техническия прогрес.

В предложения проект е застъпена тенденцията към чувствително намаляване на материалните разходи и към най-рационалното използване на трудовите ресурси. Въобще проектопланът за седмата петилетка отначало докрай е изготвен напълно в духа на критериите на Юлския пленум на Централния комитет на партията, който дълбоко развълнува трудещите се в България с поставените високи нормативи, с предоставените нови доказателства за неотклонна и свята ленинска принципност.

Каква вяра ни вдъхва лозунгът на Единадесетия конгрес на партията: „Ефективност и качество, качество и ефективност“, който е сърцевина на обсъждания от нас проектоплан и солидна основа за неговите конкретни показатели. Този крилат призив мобилизира работниците, селяните, народната интелигенция и стана действително мощен ускорител на нашето динамично развитие. Убедително свидетелство за този всестранен подъем е успешното изпълнение на плановите задачи за първата година на седмата петилетка.

Ние вярваме, защото когато мислим за днешния и утрешния ден на България, неотменно свързваме своите планове и надежди с великата страна на Ленин, с братския съветски народ. А проектът, по който разискваме сега, за социално-икономическото развитие на родината до 1980 г., се базира върху всестранното сближаване на нашата страна с великия Съветски съюз и наред с това — върху по-нататъшното задълбочаване и консолидиране на интеграцията с другите страни — членки на СИВ.

Успоредно с упованието в реалността и изпълнимостта на програмата ние си даваме и ясна сметка, че ще трябва да решаваме редица сложни проблеми, да превъзмогваме немалко трудности, да полагаме още по-активни усилия за последователното внедряване на ленинските принципи във всички сфери на нашия живот. В духа на отговорните изисквания, поставени от Юлския пленум, днес повече от когато и да било трябва да се използват по-пълно производствените фондове и капиталните вложения, да се разпределят правилно трудовите ресурси, да се провежда строг режим на икономии на валута и финансови средства.

Интересите на нашето общество налагат безкомпромисното затъкване на всички улеи и улейчета, по които изтича народно имущество. Задача над задачите сега е осигуряването на безупречна организираност, на неумолима социалистическа дисциплина, засилването на действеността на контрола, обявяването на безпощадна война на безстопанствеността, кръшкачеството, нехайството, безотговорността, „малката правда“ и нейните носители или застъпници. Създаването на ведър, импулсиращ социално-психологически климат във всеки колектив, във всяко населено място или квартал е решаваща предпоставка за пълното разгръщане на творческия капацитет на трудовите хора, на тяхната инициативност.

Другарки и другари народни представители! Позволете ми да се спра на някои от проблемите, чиято важност и сложност са от огромно значение за нашето социалистическо селско стопанство. Кардинален днес е например въпросът за най-рационалното използване на земята, включително и на поливните площи. Защото предвиденият ръст в единния план за зърнопроизводството, зеленчуците, захарното цвекло, на растителната продукция въобще е разчетен не с оглед на разширяване на площите (знае се, че подобни възможности у нас са твърде ограничени), а на получаването на по-високи средни добиви от единица площ. Веднага следва да се подчертае, че планът внушава предпоставки за осъществяването на така поставената задача. Увеличават се торовете и препаратите, нараства и техническата въоръженост на аграрно-промишлените комплекси. Далеч по-големи са и потенциалните възможности на сортовете, с които разполагаме. Ето защо на този етап особено важно значение придобива така нареченият субективен фактор, умението на селскостопанските ръководители, на специалистите и на тружениците от полята и фермите да използват най-резултатно средствата, които им се предоставят за постигане на максимален ефект, за да се изявят като грижовни и ангажирани стопани на благодатната ни земя.

Неразривно свързан със субективния фактор е въпросът за най-пълното натоварване и прилагане на машините и съоръженията. Нашето селско стопанство има на разположение богат машинно-тракторен парк. Тази най-динамична част от основните фондове на аграрно-промишлените комплекси обаче не се използва задоволително. Почти всички машини и съоръжения функционират само на една смяна. Факт, чието отрицателно отражение едва ли се нуждае от коментар. Причините? — Не достигат механизатори. Оттук произтича и императивната необходимост за подготовката на достатъчен брой и добре квалифицирани механизаторски кадри — въпрос, който трябва да стане първостепенна грижа на всич-

ки ръководители във сферата на селското ни стопанство, на цялата наша общественост. Все по-усъвършенствуващата се техника следва да бъде поверена на млади и енергични, можещи и знаещи синове на родната земя. Без пълноценното решаване на този проблем не ще можем да говорим за успешно претворяване в дело на лозунга на седмата петилетка в областта на селското стопанство. Трябва да се гарантира и най-рационалното използване на всички фуражни източници съгласно указанието на другаря Тодор Живков за цялостното използване на фуражните растения — от корена до върха, което следва да стане масова практика. Веднага е нужно да се отбележи обаче, че нашата селскостопанска наука все още не е в състояние да предложи начини за разрешаването на този важен проблем на съвременно равнище. Тя е длъжник на селското стопанство и по отношение на утвърждаването на най-ефективните промишлени технологии в някои важни производства — особено в животновъдството. Не е задоволителен дори и сортовият състав при някои култури...

Създаденият Национален аграрно-промишлен комплекс е качествено нова структура в системата на социалното управление, която осигурява възможности за нови, ефективни подходи и от позициите на Юлския пленум всички тези проблеми да бъдат превъзможнати, да бъдат претворени в дела решенията на Единадесетия конгрес на партията за по-нататъшното развитие на селското стопанство и на хранително-вкусовата промишленост. Ние сме дълбоко убедени, че ще съумеем да се справим успешно с тези задачи.

Другарки и другари народни представители! Несъмнено седмата петилетка ще представлява нова, още по-внушителна крачка в нашето настъпателно движение напред, по пътя на развитото социалистическо общество. Задачите, които са поставени, са грандиозни, но също така реални и осъществими, съобразени с богатия потенциал на нашия социалистически строй. И ние пристъпваме към реализирането на очертаната величествена програма от позициите на закономерен оптимизъм, който извира от завоеванията на нашия народ, постигнал само за три десетилетия онова, което други народи са постигнали за столетия.

Другарки и другари народни представители! Сдружените земеделци в България, сплотени зад Постоянното присъствие във своята стройна и крепка организация во главе със съюзния секретар другаря Петър Танчев, безгранично предани на братския и боеви съюз с Българската комунистическа партия, окрилени и вдъхновени от размаха и устрема, с който другарят Тодор Живков ръководи партията и народа, ще вложат всички свои сили за претворяване в живота на настоящите решения, които ще вземем. Сдружените земедел-

ци ще работят всеотдайно, те няма да пощадят сили и енергия за успешното реализиране на петилетната програма, за изпълнението и преизпълнението на плана още от първата година на седмата петилетка. (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Милко Тарабанов: Другарки и другари народни представители! С това приключва първото заседание.

Следващото ще се състои утре, четвъртък, 28 октомври, от 15 часа.

Закривам заседанието.

(Закрито в 19 ч. и 15 м.)

Председател: д-р **Вл. Бонев**

Първи заместник-председател: **М. Тарабанов**

Началник на Стенографския отдел: *В. Йонков*